

Sammallahdenmäen pronssikautisen hautaröykkiöalueen kävijätutkimus 2023

Suomen
maailmanperintökohteiden
yhdistys

Sammallahdenmäen pronssikautisen hautaröykkiöalueen

kävijätutkimus 2023

Tiivistelmä

Sammallahdenmäen pronssikautisen hautaröykkiöalueen kävijätutkimus toteutettiin kesä-lokakuussa 2023. Edellinen kävijätutkimus Sammallahdenmäellä on toteutettu vuonna 2017. Tutkimus on osa Suomen seitsemän maailmanperintökohteen yhteistä kävijätutkimushanketta, jolla tuotetaan yhteismitallista ja vertailtavaa tietoa kohteiden kehittämiseen. Kävijätutkimushankkeita koordinoi Suomen maailmanperintökohteiden yhdistys.

Sammallahdenmäen kävijöissä korostuivat yli 45-vuotiaat kotimaiset matkailijat, joilla on ylempi korkeakoulututkinto. Kävijät tutustuivat kohteeseen pääosin oman perheen tai sukulaisten kesken pienissä seurueissa. Sammallahdenmäki oli suurimmalle osalle tutkimukseen osallistuneista yksi useammasta suunnitellusta matkakohteesta. Kävijät vierailivat kohteessa sen kulttuuriperinnön ja luonnon takia.

Suurimmalle osalle kävijöistä vierailu Sammallahdenmäellä on ollut ensimmäinen. Päiväkävijät viipyivät kohteessa ja sen lähialueella Raumalla noin kolme tuntia ja yöpyneet kävijät viettivät alueella lähes kolme vuorokautta.

Kävijät kuluttivat keskimäärin 29 euroa käyntikertaansa kohden kohteessa ja sen lähialueella Raumalla. Sammallahdenmäen kävijöiden rahankäytöstä johtuva kokonaistulovaikutus kohteen lähialueelle vuonna 2023 oli arviolta 224 805 euroa ja kokonaistyöllisyysvaikutus 2 henkilötyövuotta. Suurimmat tulo- ja työllisyysvaikutukset johtuivat kotimaisten matkailijoiden kulutuksesta.

Käynti Sammallahdenmäellä vaikutti kävijöiden fyysisen ja psyykkisen hyvinvoinnin lisääntymiseen. Kävijät olivat yleisesti ottaen tyytyväisiä kohteen siisteyteen, turvallisuuteen, pysäköintipaikkoihin ja opastuksiin. Kohdeopasteet saivat selkeästi eniten kehitysehdotuksia. Sammallahdenmäen valtakunnallinen kävijätyytyväisyysindeksi on tutkimustulosten mukaan 4,15 (asteikolla 1–5).

Suurin osa vastanneista tiesi ennen käyntiään, että Sammallahdenmäki on nimetty Unescon maailmanperintökohteeksi. Tiedon nimeämisestä ja syyn kohteen nimeämiseen kävijät olivat saaneet pääosin internetistä ja opastukselta. Kohteen maailmanperintöstatuksella on ollut huomattava merkitys kävijöiden matkasuunnitelmiin saapua kohteeseen.

Vuoden 2023 kävijätutkimustulokset vastaavat vuoden 2017 tutkimustuloksia, etenkin kävijäprofiilin, matkan motiivin ja kävijätyytyväisyyden osalta. Sammallahdenmäen kävijöiden maailmanperintötietous oli laskenut hieman, mutta toisaalta kohteen maailmanperintöstatuksen merkitys oli kasvanut kävijöiden matkasuunnitelmissa. Sammallahdenmäen kävijöissä ja heidän matkasuunnitelmissaan nousee merkittävästi esille Rauman ja Vanhan Rauman läheisyys.

Johdanto

Suomen maailmanperintökohteiden yhdistys toteutti vuoden 2023 aikana yhteistyössä kohteiden taustaorganisaatioiden kanssa kävijätutkimukset neljässä Suomen maailmanperintökohteessa – Suomenlinnassa, Verlassa, Sammallahdenmäellä ja Merenkurkun saaristossa. Vuonna 2022 kävijätutkimukset tehtiin kolmessa kohteessa – Struven ketjun pisteillä, Petäjäveden vanhassa kirkossa ja Vanhassa Raumassa.

Kävijätutkimukset ovat osa yhdistyksen *Viestit teräviksi ja maailmalle: Suomen maailmanperintökohteiden esittely, kestävän kulttuurimatkailun toteutus ja mittaus 2022–2024* -hanketta. Hanke on rahoitettu opetus- ja kulttuuriministeriön erityisavustuksella kulttuurimatkailun kehittämishankkeisiin.

Yhteismitalliset kävijätutkimukset on toteutettu Suomen maailmanperintökohteissa toistamiseen vuosina 2022–2024. Edellinen kävijätutkimushanke ajoittui vuosille 2017–2019. Sammallahdenmäen kävijätutkimus toteutettiin edellisen kerran vuonna 2017.

Suomen maailmanperintökohteiden kävijätutkimukset on tehty yhteistyössä Metsähallituksen Luontopalveluiden kävijätutkimusasiantuntijoiden kanssa. Tutkimuksissa hyödynnetään Metsähallituksen Luontopalveluiden ASTA-kävijätutkimusjärjestelmää, jonne kerätyt aineistot tallennetaan, ja jonka pohjalta tutkimusten analysointi ja raportointi tehdään.

Muinoin meren äärellä sijainneella Sammallahdenmäen maailmanperintökohteessa tutustut skandinaavisen pronssikauden hautaröykkiöihin ja sen aikaisen yhteisön kiehtovaan elämään.

- Sammallahdenmäen pronssikautinen hautaröykkiöalue on kulttuuriperintökohde. Se valittiin Unescon maailmanperintölistalle vuonna 1999 viidentenä kohteena Suomesta.
- Sammallahdenmäen hautaröykkiöalue esittelee skandinaavisen pronssikauden hautaustapoja. Yhteisön uskomukset näkyvät hautaustavoissa.
- Sammallahdenmäen hautaröykkiöt ajoittuvat skandinaaviselle pronssikaudelle noin 1500–500 ennen ajanlaskumme alkua.
- Kohteen kokonaisuutta täydentää maisema, jossa hautaröykkiöt sijaitsevat – luonnontilassa, entisen merenrannan äärellä.
- Vaikutteet kulttuuriin ja hautaustapoihin kulkeutuivat Sammallahdenmäelle meriteitse lännestä eli Skandinaviasta. Nykyään merenranta sijaitsee noin 40 kilometrin päässä maankohoamisen vaikutuksesta.
- Sammallahdenmäki sijaitsee Rauman Lapissa, noin 30 kilometrin päässä Rauman keskustasta.
- Sammallahdenmäkeä hoitaa ja hallinnoi Rauman kaupunki.

Aineistonkeruu

Sammallahdenmäen kävijätutkimusaineisto kerättiin 15.6.-20.10.2023 kohteesta poistuvien kävijöiden keskuudessa. Aineisto kerättiin niin aktiivisella (37 %) kuin passiivisella aineistonkeruumenetelmällä (63 %) Rauman museon työntekijöiden toimesta.

Aktiivisella aineistonkeruulla tarkoitetaan keruutilannetta, jossa aineistonkerääjä esittelee kävijälle tutkimuksen ja lomakkeen. Passiivisella aineistonkeruulla

tarkoitetaan tilannetta, jossa kyselylomakkeet ja -ohjeet ovat kävijöiden saatavilla kohteessa ilman aineistonkeruuhenkilökuntaa. Passiivista aineistonkeruuta käytetään etenkin kohteissa, joissa ei ole vakituista henkilökuntaa.

Aineistonkeruun periaatteena oli sattumanvaraisuus eli havaintoja kerättiin mahdollisimman tasaisesti arkena ja viikonloppuna sekä eri kellonaikoina. Lisäksi kävijöitä valittiin tutkimukseen sattumanvaraisesti. Tutkimukseen saattoivat osallistua kaikki kohteen yli 15-vuotiaat kävijät. Maailmanperintöalueella mahdollisesti asuvia tai työskenteleviä ei otettu mukaan tutkimukseen. Kävijöitä ohjeistettiin vastaamaan kyselyyn henkilökohtaisesti ja koskien vain heidän tämänkertaista käyntiään kohteessa.

Sammallahdenmäen hautaröykkiöalueen käyntimäärä vuonna 2023 oli noin 7740 vierailijaa. Edellisen kävijätutkimuksen taustalla käytettiin vuoden 2016 käyntimäärää, joka oli noin 8575 vierailijaa. Sammallahdenmäen käyntimääriä seurataan luonnossa sijaitsevalla laskureilla.

Sammallahdenmäen kävijätutkimusaineisto kerättiin vakioidulla menetelmällä Metsähallituksen Luontopalveluiden lomakepohjaa ja vuoden 2017 kävijätutkimuslomakepohjaa hyödyntäen. Aineistonkeruussa säilytettiin vertailukelpoisuus niin muiden maailmanperintökohteiden kävijätutkimuksiin kuin kohteessa aikaisemmin toteutettuun tutkimukseen. Vuonna 2017 käytettyyn lomakepohjaan ei tehty sisällöllisiä muutoksia. Aineisto tallennettiin Metsähallituksen ASTA-kävijätutkimusjärjestelmään.

Tutkimuskaudelle asetettiin arvio keruupäivien tarpeesta. Touko-kesäkuussa sekä elo-syyskuussa päivätavoitteeksi asetettiin vähintään 5 lomaketta ja heinäkuussa vähintään 10 lomaketta per keruupäivä. Kokonaisuudessaan keruupäiviä arvioitiin tarvittavan noin 60. Keruupäivien todellinen määrä vaihteli tutkimuksen edetessä.

Tutkimuksen tavoiteotannaksi asetettiin 300 havaintoa jakautuen tutkimuskuukausille niiden suhteellisia käyntimääriä edustaen. Otantasuunnitelman pohjana käytettiin aikaisempien vuosien tilastoja kuukausittaisista käyntimääristä. Vastaava tavoiteotanta asetettiin vuoden 2017 kävijätutkimukselle ja lopulliseksi otokseksi saatiin tuolloin 230 havaintoa. Vuoden 2023 tutkimusotoksella tavoitettiin vain 86 vastaajaa. Kolme vastaanotettua lomaketta poistettiin otoksesta tallennusvaiheessa vajaiden tietojen vuoksi.

Toteutunut otos jäi huomattavasti otantatavoitteesta. Tutkimusraportissa on huomioitu toteutuneen otoksen rajallisuus, mutta todettu aineiston olevan suuntaa antava. Tutkimustuloksia tarkasteltaessa on todettu, että tulokset ovat linjassa edellisen kävijätutkimuksen kanssa huomioimatta kuitenkin paikallistaloudellisten vaikutusten arviota.

Suurin osa kävijätutkimukseen vastanneista valitsi suomenkielisen lomakkeen (70 %). Sammallahdenmäen kävijätutkimuslomakkeet suomeksi, ruotsiksi ja englanniksi löytyvät liitteissä 1–3. Tutkimuslomakkeen yhteydessä vastaajille esitettiin kohteen sekä lähialueen eli Rauman kartta (liite 4).

Sammallahdenmäen pronssikautisen hautaröykkiöalueen kävijätutkimus			
2023	Tavoiteotanta (n)	Keruupäivien tarve	Toteutunut otos (n)
Kesä	64	13	24
Heinä	140	14	27
Elo	86	9	23
Syys	10	2	9
Loka			3
Yhteensä	300		86

Vastaustapa	Kpl	%
Paperilomake haastattelupaikalla asiakkaan täyttämänä	32	37
Paperilomake kyselypisteessä, jossa ei haastattelijaa (esim. postilaatikko tai autiotupa)	54	63
Yhteensä	86	100

Lomakkeen kieli	Kpl	%
Englanti	21	24
Ruotsi	5	6
Suomi	60	70
Yhteensä	86	100

Tutkimuksessa käytetyt käsitteet

- Keskihajonta kuvaa havaintojen keskittyneisyyttä ja sitä, miten kaukana havainnot keskimäärin ovat keskiarvosta.
- Moodi kuvaa havaintojen yleisintä arvoa.
- Mediaani kuvaa muuttujan arvoa jakaen havaintoaineiston kahteen osaan.
- Prosenttipisteistä 25 % prosenttipiste kuvaa sitä muuttujan arvoa, jonka alle neljäsosaan aineistosta sijoittuu. 75 % prosenttipiste kuvaa sen muuttujan arvoa, jonka alle kolme neljäsosaa havainnoista sijoittuu.
- Sammallahdenmäki kuuluu Metsähallituksen alueluokitukselta taajama /tiheä asutus -kategoriaan. Tämä neliportainen kohteiden lähi-alueiden asukastiheyttä ja matkailuluonnetta kuvaava luokitus on luotu vaikutuslaskennan avuksi. Kullekin luokalle on laskettu keskimääräiset välittömien vaikutusten kertautumista kuvaavat kertoimet ja työllisyysluvut.

Taustana luokituksessa on Tilastokeskuksen maakunnalliset panos-tuotostaulukoista johdetut paikalliset panos-tuotostaulukot. Tuloksista ei voida erottaa kohdealueen osuutta muista lähialueen matkailullisista vetovoimatekijöistä.

- Lähialueella tarkoitetaan kohteen sijaintikuntaa ja/tai lähikuntaa käsittävää aluetta. Sammallahdenmäen kävijätutkimuksessa lähialue on rajattu Rauman kaupunkiin.
- Kokonaistulovaikutukset ovat kävijöiden rahankäytöstä lähialueelle syntyvät välittömät ja välilliset tulovaikutukset.
- Kokonaistyöllisyysvaikutukset ovat kävijöiden rahankäytöstä lähialueelle syntyvät välittömät ja välilliset henkilötyövuodet.
- Välittömät vaikutukset kuvaavat kävijöiden rahankäytöstä yrityksiin aiheutuvia tulo- ja työllisyysvaikutuksia.
- Välilliset vaikutukset kuvaavat välittömien vaikutusten kertaantumista välillisiksi vaikutuksiksi, kun välitöntä tuloa saavat yrityksen ostavat muilta alueen yrityksiltä tuotteita ja palveluita sekä maksavat työntekijöilleen tuloa, jota edelleen he käyttävät tuotteiden ja palveluiden ostoon alueella. Osa näistä välillisistä vaikutuksista vuotaa luonnollisesti alueen ulkopuolelle.
- Kohteen minimimerkitystä paikallistaloudellisten vaikutusten tuottajana tarkastellaan kohteen tärkeimmäksi matkakohteeksi ilmoittaneiden kesken. Näiden kävijöiden rahankäytöstä johtuvat kohteen minimitulo- ja työllisyysvaikutukset.
- Kotimaiset matkailijat ovat kohteen lähialueen ulkopuolelta saapuvia suomalaisia kävijöitä.
- Paikalliset kävijät ovat kohteen lähialueella asuvia kävijöitä.
- Ulkomaalaiset matkailijat ovat Suomen ulkopuolella vakituisesti asuvia kävijöitä.
- Majoittujat ovat kohteen lähialueella majoittuvia kävijöitä.
- Päiväkävijät ovat kävijöitä, jotka eivät majoitu kohteen lähialueella.

Sammallahdenmäen pronssikautisen hautaröykkiöalueen

kävijärakenne

Kävijöiden perustiedot

Kyselyyn vastanneista 59 prosenttia oli naisia ja 41 prosenttia miehiä. Yksikään vastanneista ei valinnut muu-vaihtoehtoa sukupuolekseen.

Kaikista vastanneista suurimmat ikäryhmät muodostivat 45–54- (22 %) ja 55–64-vuotiaat (22 %). Naisten ja miesten ikäluokkien osuudet vastasivat toisiaan melko tarkasti. Miehiä oli enemmän 45–54-vuotiaissa (25 %) ja naisia 55–64-vuotiaissa (23 %). Kaikkien vastanneiden keski-ikä oli 48,67 vuotta.

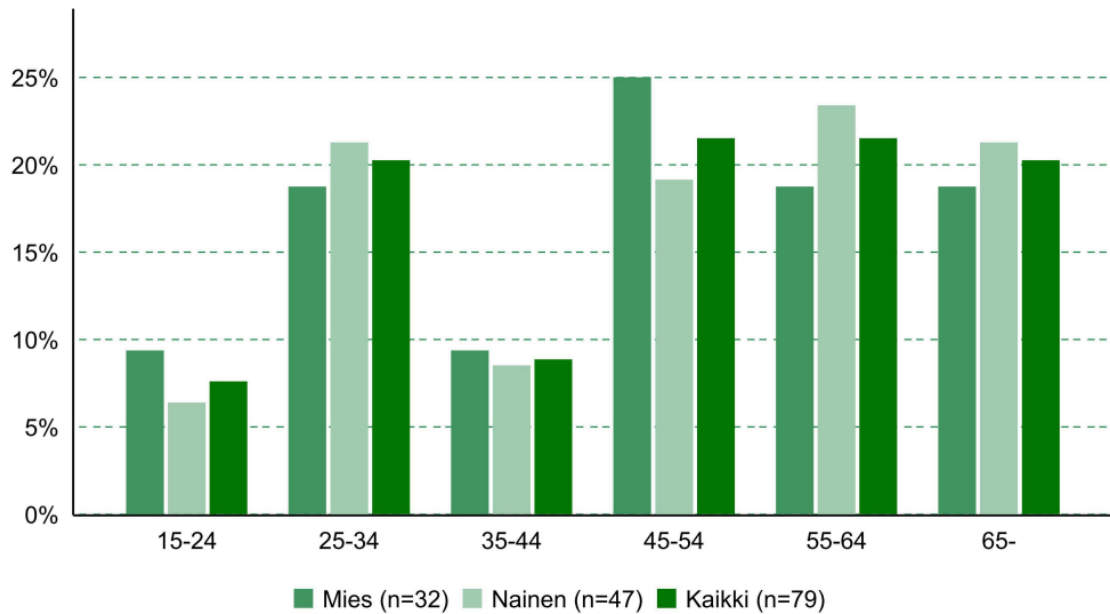
Vastanneista jopa 46 prosenttia ilmoitti ammatilliseksi koulutukseen ylemmän yliopisto- tai korkeakoulututkinnon. 23 prosenttia vastanneista ilmoitti koulutustasokseen alemman yliopisto- tai korkeakoulututkinnon.

Sukupuoli	Kpl	%
Mies	34	41
Nainen	48	59
Yhteensä	82	100

Ikäluokka	Mies		Nainen		Kaikki	
	Kpl	%	Kpl	%	Kpl	%
15-24	3	9	3	6	6	8
25-34	6	19	10	21	16	20
35-44	3	9	4	9	7	9
45-54	8	25	9	19	17	22
55-64	6	19	11	23	17	22
65-	6	19	10	21	16	20
Yhteensä	32	100	47	100	79	100

Ikä	Mies	Nainen	Kaikki
Keski-ikä	47,56	49,43	48,67
Iän keskihajonta	16,22	16,63	16,39
Minimi-ikä	19	23	19
Maksimi-ikä	76	78	78
Moodi	46	61	46
Mediaani	48	52	48

Vastanneiden ikäjakauma sukupuolen mukaan jaoteltuna, graafi

Ammatillinen koulutus	Mies		Nainen		Kaikki	
	Kpl	%	Kpl	%	Kpl	%
Ammattikoulu	6	18	5	11	11	14
Opistotasoinen tutkinto	3	9	10	21	13	16
Alempi yliopisto- tai korkeakoulututkinto	9	26	10	21	19	23
Ylempi yliopisto- tai korkeakoulututkinto	16	47	21	45	37	46
Ei ammatillista tutkintoa			1	2	1	1
Yhteensä	34	100	47	100	81	100

Vastanneiden asuinkunnat ja kotimaa

Vastanneista 26 prosenttia saapui kohteeseen Raumalta paikallisina asukkaina. Seuraavaksi eniten kävijät saapuivat Tampereelta ja Helsingistä. Kaikkien vastanneiden asuinkunnat löytyvät liitteestä 5.

Raumalaiset muodostivat 20 prosenttia kaikista vastanneista. Kotimaisia matkailijoita oli 57 prosenttia vastanneista ja ulkomaalaisia 23 prosenttia.

Ulkomaalaisia osallistui kyselyyn hyvin vähän. Ulkomaalaiset vastaajat saapuivat Norjasta, Ruotsista ja Saksasta.

Asuinkunta	Kpl	%
Rauma	17	26
Tampere	6	9
Helsinki	6	9
Turku	4	6
Keuruu	3	5

Kävijätyyppi	Kpl	%
Paikallinen asukas	17	20
Kotimainen matkailija	49	57
Ulkomainen matkailija	20	23
Yhteensä	86	100

Kotimaa	Kpl	%
Suomi	66	77
Muu kuin Suomi, ei määritelty tarkemmin	10	12
Norja	2	2
Ruotsi	2	2
Saksa	2	2
Alankomaat	1	1
Belgia	1	1
Tanska	1	1
Sveitsi	1	1
Yhteensä	86	100

Kävijöiden seuruetiedot

Kyselyyn vastanneista 14 prosenttia saapui kohteeseen yksin. 72 prosenttia saapui 2–5 hengen seurueessa ja 14 prosenttia 6 tai useamman hengen seurueessa.

Seurueet koostuivat suurimmaksi osaksi oman perheen jäsenistä ja sukulaisista (62 %).

Seurueessa saapuneet kävijät vierailivat kohteessa keskimäärin 3,8 hengen seurueessa. Suurin seurue oli 17 henkeä. Alle 15-vuotiaita seurueissa oli keskimäärin 2,8. Vastaajien joukossa tai heidän seurueissaan oli yksi liikuntaesteinen vierailija.

Seurueen koko	Kpl	%
Yksin	12	14
2-5 hengen seurue	61	72
6 tai useamman hengen seurue	12	14
Yhteensä	85	100

Seurueen koostuminen	Kpl	%
Oman perheen jäsenistä	45	62
Ystävistä	11	15
Työtovereista	11	15
Eläkeläisryhmästä	4	6
Jostakin muusta, mistä?	1	1
Yhteensä	72	100

	n	Keski-arvo	Keski-haj.	Prosenttipisteet				
				Min	25%	Med	75%	Max
Seurueen koko yhteensä	73	3,8	3,67	2	2	2	3	17
Alle 15-vuotiaita	4	2,8	2,22	1	1	2	4	6
Liikuntaesteisiä	1	1,0		1	1	1	1	1

Sammallahdenmäen pronssikautisen hautaröykkiöalueen kävijöiden käynti kohteessa

Kohteen tärkeys

Kyselyyn vastanneista 57 prosenttia ilmoitti Sammallahdenmäen olevan yksi heidän suunnitelluista matkakohteistaan. 22 prosentille vastanneista Sammallahdenmäki oli heidän matkansa ainoa tai tärkein kohde. 21 prosenttia vastanneista vieraili kohteessa ennalta suunnittelemattomasti matkansa varrella.

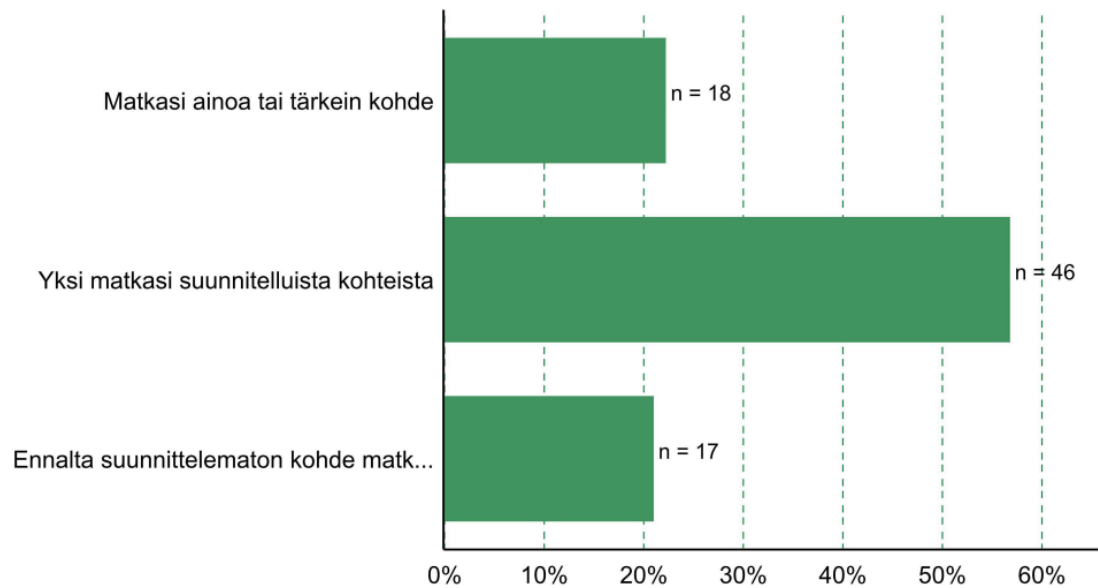
Muina matkakohteina (n=25) ja matkan pääkohteina (n=10) vastaajat mainitsivat Rauman ja muita Sammallahdenmäen lähistöllä sijaitsevia paikkoja.

Kävijöiltä tiedusteltiin myös mahdollista käyntiä kyseisen matkan yhteydessä tutkimuskohteen lähiseudulla. Tästä tarkastelusta Rauma ja Pori nousivat annetuista vaihtoehdoista merkittävimmin esille.

Kohteen tärkeys	Kpl	%
Matkasi ainoa tai tärkein kohde	18	22
Yksi matkasi suunnitelluista kohteista	46	57
Ennalta suunnittelematon kohde matkan varrella	17	21
Yhteensä	81	100

Kohteen tärkeys, graafi

n = 81

Muita kohteita	Kpl
Alvar Aalto	1
Kasnäs, Fiskars, Lohja, Siuntio	1
Kivikylän lihapalvaamo	1
Lapin kirkko	1
Nuutajärvi, Pyhäjärvi, Selkämeri	1
Old Rauma	1
Palvaamo	1
Rauma	6
Rauma, Helsinki, South Finland	1
Rauma, Kauttua	1
Rauman vanha kaupunki	1
Shooting range	1
Turku, Rauma	1
Vanha Rauma	6
Vanha Rauma, Yyteri	1
Yhteensä	25

Matkan pääkohde tai pääkohteet	Kpl
Cities	1
Kivikylän palvaamo	1
Kivikylän tehtaanmyymälä	1
Pori, Rauma	1
Rauma	4
Rauman vanha kaupunki	1
Sukulaisten koti	1
Yhteensä	10

Käyntikohde	Kpl	%
Muualla, missä?	13	16
Turku	20	25
Pori_	25	32
Eurajoki	13	16
Rauma	66	84
Vastanneita yhteensä	79	

Kävijöiden pääasialliset aktiviteetit kohteessa

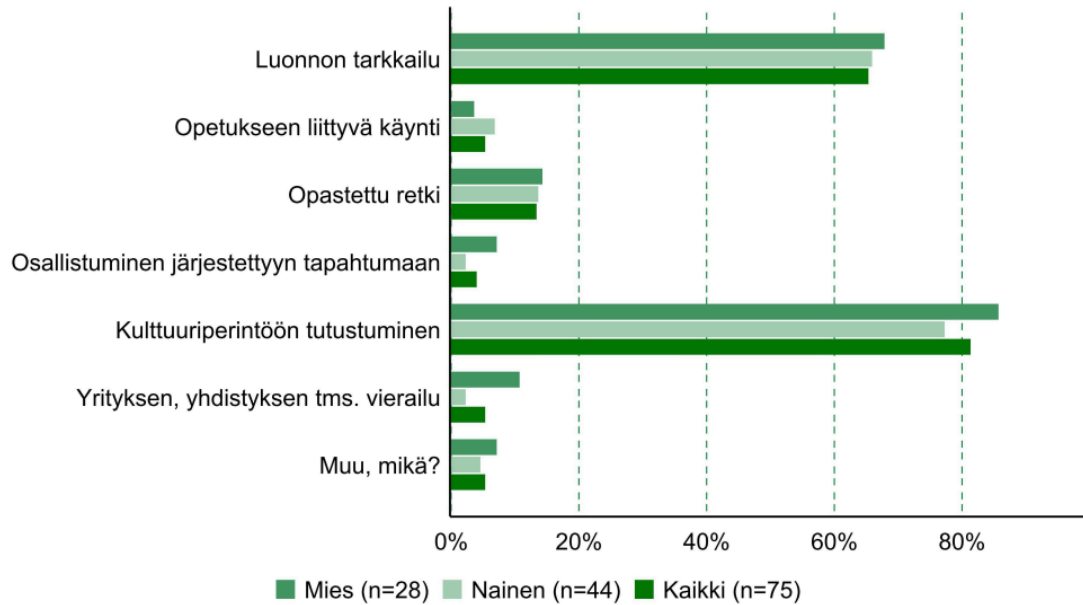
Suurin osa vastanneista (81 %) ilmoitti yhdeksi pääasialliseksi aktiviteetiksi kulttuuriperintöön tutustumisen. Luonnon tarkkailu oli pääasiallinen aktiviteetti 65 prosentille vastanneista. 13 prosenttia vastanneista osallistui kohteessa opastetulle kierrokselle.

Kulttuuriperintöön tutustuminen nousi vastanneiden kesken selkeästi tärkeimmäksi aktiviteetiksi niin miesten kuin naisten keskuudessa.

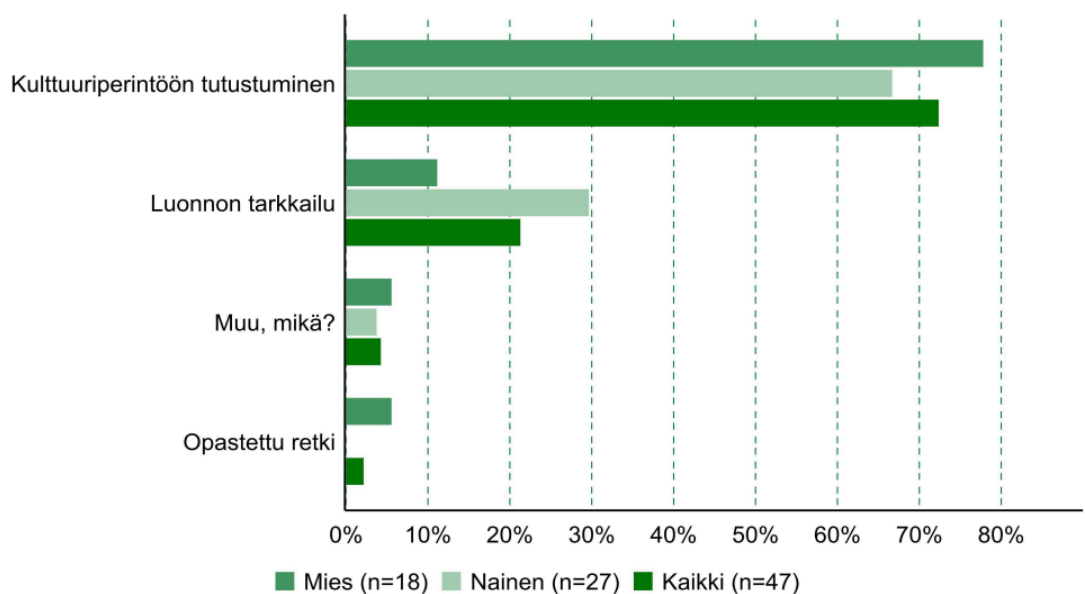
Pääasialliset aktiviteetit, joihin vastanneet osallistuivat tai aikoivat osallistua tällä käynnillä

Harrastus	Mies		Nainen		Kaikki	
	Kpl	%	Kpl	%	Kpl	%
Luonnon tarkkailu	19	68	29	66	49	65
Opetukseen liittyvä käynti	1	4	3	7	4	5
Opastettu retki	4	14	6	14	10	13
Osallistuminen järjestettyyn tapahtumaan	2	7	1	2	3	4
Kulttuuriperintöön tutustuminen	24	86	34	77	61	81
Yrityksen, yhdistyksen tms. vierailu	3	11	1	2	4	5
Muu, mikä?	2	7	2	5	4	5
Yhteensä	28		44		75	

Pääasialliset aktiviteetit, joihin vastanneet osallistuivat tai aikoivat osallistua tällä käynnillä, graafi

Vastanneiden kaikkein tärkein aktiviteetti tällä käynnillä, graafi

Käynnin kesto, toistuvuus ja kävijävuorokaudet

Vastanneista 76 prosenttia vieraili Sammallahdenmäellä ensimmäistä kertaa. Miehistä 35 prosenttia oli vieraillut kohteessa aikaisemminkin, kun naisista vain 15 prosenttia oli käynyt kohteessa ennen tämänkertaista käyntiä.

Viimeisen viiden vuoden aikana vastanneet olivat vierailleet kohteessa keskimäärin 3,9 kertaa. Vastanneet olivat käyneet kohteessa ensimmäistä kertaa keskimäärin 13,8 vuotta sitten ja viimeksi keskimäärin 7,3 vuotta sitten.

Sammallahdenmäen kävijät viettivät kohteessa keskimäärin reilun tunnin (n=84). Päiväkävijöiden (38 %) viipymä kohteessa ja sen lähialueella oli keskimäärin 3,2

tuntia. Yöpyjien (63 %) viipymä kohteessa ja sen lähialueella oli keskimäärin 2,9 vuorokautta.

Kohteen lähialueella yöpyneet viettivät 1–20 yötä eri majoitusmuodoissa. Suurin osa yöpyjistä yöpyi hotellissa (n=19) ja asuntovaunussa (n=6). Hotelliyöpyymisten keskimääräinen viipymä oli 1,7 vuorokautta.

Käynnin toistuvuus	Miehet		Naiset		Kaikki	
	Kpl	%	Kpl	%	Kpl	%
Ensikertaa alueella	17	65	39	85	57	76
Käynyt aikaisemmin	9	35	7	15	18	24
Yhteensä	26		46		75	

	n	Keski-arvo	Keski-haj.	Prosenttipisteet				
				Min	25%	Med	75%	Max
Käynnit viimeisen 5 vuoden aikana	18	3,9	3,64	1	2	2	5	15
Vastanneita yhteensä	18							

Ensimmäinen ja viimeisin käynti alueella	n	Keski-arvo	Keski-haj.	Prosenttipisteet				
				Min	25%	Med	75%	Max
Ensimmäisen kerran käynyt								
Vuonna	13	2009,2	11,88	1990	2005	2015	2019	2021
Vuotta sitten	13	13,8	11,88	2	4	8	18	33
Viimeksi käynyt								
Vuonna	13	2015,7	8,29	2000	2013	2019	2022	2023
Vuotta sitten	13	7,3	8,29	0	1	4	10	23

Päiväkävijöiden ja yöpyjien osuus, käynnin kesto alueella sekä kävijävuorokaudet, vuoden noll käyntimäärällä (noll käyntiä)

Kävijäryhmä	n	Osuus %	Käynnin kesto (yöpyjillä vrk, päiväkävijöillä h)				
			Keskiarvo	Mediaani	Moodi	Min	Max
Päiväkävijät	84	99	1,4	1	1	1	4
Miehet	34	40	1,5			1	3
Naiset	46	55	1,3			1	4
Yöpyjät	1	1	1,0	1	1	1	1
Miehet							
Naiset	1	100	1,0			1	1
Yhteensä	85						

Matkailijoiden (5 760 henkilöä) käynnin kesto ja kävijävuorokaudet yhteensä kohteessa ja sen lähialueella (laskettu vuoden 2023 käyntimäärällä = 7 740 käyntiä)

Kävijäryhmä	n	Osuus %	Käynnin kesto (yöpyjillä vrk, päiväkävijöillä h)					Kokonais- viipymä, kävijä- vuorokausia
			Keskiarvo	Mediaani	Moodi	Min	Max	
Päiväkävijät	24	38	3,2	3	3	1	6	291
Miehet	11	46	3,1			1	5	
Naiset	12	50	3,5			1	6	
Yöpyjät	40	63	2,9	2	1	1	21	10 485
Miehet	13	33	3,6			1	21	
Naiset	24	60	2,1			1	4	
Yhteensä	64							10 776

Yöpyminen määrä, öitä	Yöpyminen alueella		Yöpyminen lähistöllä		Kaikki	
	Kpl	%	Kpl	%	Kpl	%
1			16	42	16	42
2			8	21	8	21
3			6	16	6	16
4			5	13	5	13
9			2	5	2	5
20			1	3	1	3
Yhteensä		100	38	100	38	100

Yöpyminen määrä alueen lähistöllä yöpymistavoittain, n=38

Yöpymistapa	n	Keski- arvo	Keski- haj.	Prosenttipisteet				
				Min	25%	Med	75%	Max
Hotellissa	19	1,7	0,81	1	1	2	2	3
Vuokramökissä	1	4,0		4	4	4	4	4
Omassa mökissä	1	20,0		20	20	20	20	20
Asuntoautossa tai -vaunussa	6	1,8	1,33	1	1	1	3	4
Ystävän tai sukulaisen luona	5	3,0	1,41	1	2	4	4	4
Vakituksessa asunnossa	2	6,0	4,24	3	3	9	9	9
Mualla, missä?	4	3,2	3,86	1	1	2	5	9

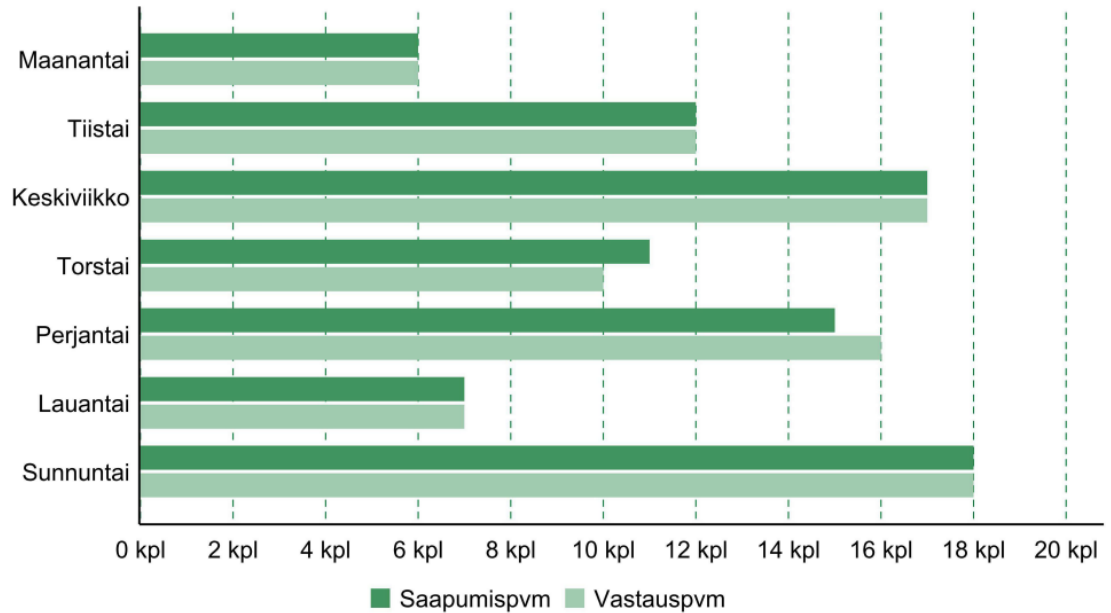
Saapuminen kohteeseen

Vastaajien saapumispäivät painottuivat viikonpäivistä keskiviikolle, perjantaille ja sunnuntaille. Vastauspäivämäärällä tarkoitetaan sitä päivää, jolloin kyselylomake on vastaanotettu tai kerätty kohteesta. Saapumispäivällä tarkoitetaan kävijän ilmoittamaa päivää, jolloin hän on saapunut kohteeseen. Sammallahdenmäen kyselylomakkeet kerättiin niin aktiivisena kuin passiivisena aineistonkeruuna, mikä näkyy saapumispäivien ja vastauspäivien mahdollisina eroavaisuuksina.

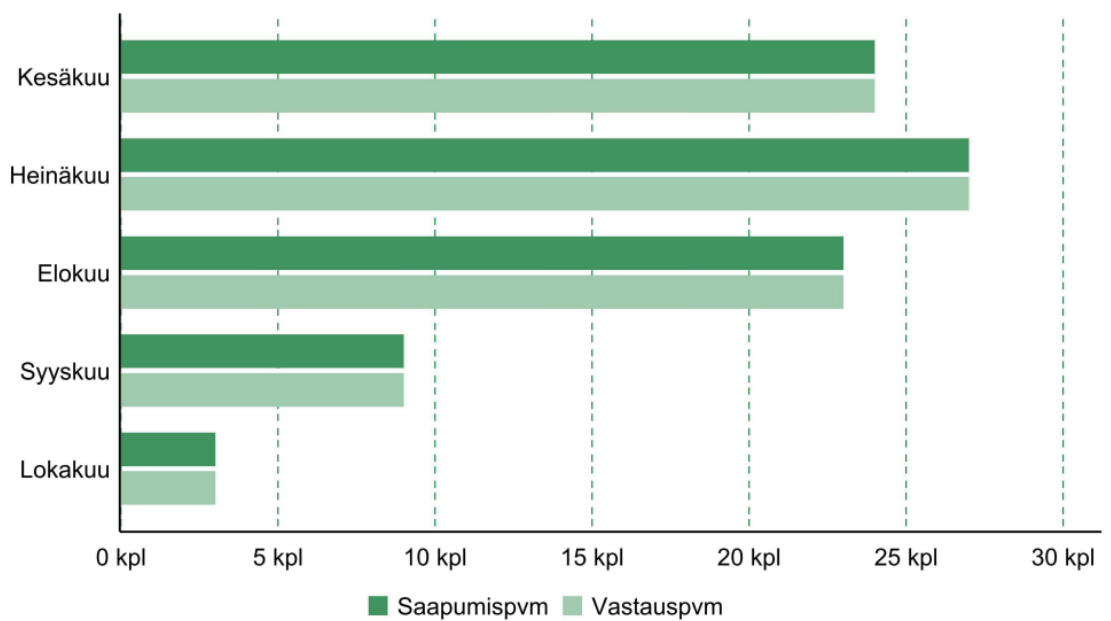
Kävijöiden saapumis- ja vastauskuukaudet ovat yhteydessä tutkimuksen tavoiteotantaan. Sammallahdenmäen tavoiteotannassa painotettiin kesäkuukausien osuutta, sillä silloin kohteessa vierailee eniten kävijöitä. Tavoiteotannassa jäätin kesän osalta jälkeen, joten tätä korvattiin jatkamalla aineistonkeruuta syys- ja lokakuun puolelle.

Suurin osa vastanneista saapui Sammallahdenmäelle henkilöautolla (78 %). Toiseksi eniten vastanneet saapuivat kohteeseen henkilöauton ja asuntoauton yhdistelmällä tai matkailuautolla (13 %).

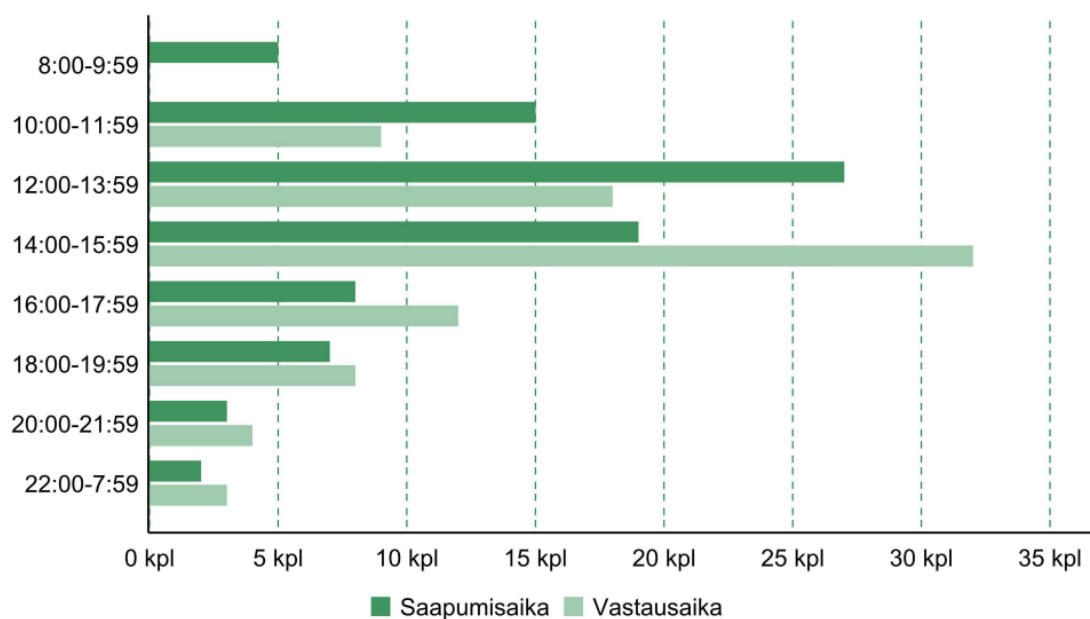
Saapuminen ja vastaukset viikonpäivittäin, graafi

Saapuminen ja vastaukset kuukausittain, graafi

Saapumis- ja vastausajankohdan kellonaika, graafi

Kulkuneuvo	Kpl	%
Henkilöauto	67	78
Henkilöauto ja asuntovaunu tai matkailuauto	11	13
Linja-auto	1	1
Tilausbussi (ryhmämatka)	4	5
Polkupyörä	3	3
Vastanneita yhteensä	86	

Kävijöiden rahankäyttö ja sen paikallistaloudelliset vaikutukset

Sammallahdenmäen maailmanperintökohteen kävijätutkimukseen osallistuneita pyydettiin arvioimaan heidän tämänkertaiseen käyntiinsä liittyvää rahankäyttöä kohteen lähialueella Raumalla.

Paikallistaloudelliset vaikutukset eivät kuvaa kohteen kokonaisarvoa, vaan kävijöiden rahankäytöstä kohteeseen ja sen lähialueella syntyviä välittömiä ja välillisiä tulo- ja työllisyysvaikutuksia. Kävijöiden rahankäyttö on selvitetty kävijätutkimuksen avulla. Kohteen paikallistaloudelliset vaikutukset on yleistetty koskemaan koko käyntimäärää vuonna 2023.

Kaikista vastanneista 35 prosenttia ilmoitti käyttäneensä rahaa matkansa aikana. Sammallahdenmäen kävijät käyttivät keskimäärin 29 euroa matkallaan kohteessa ja sen lähialueella Raumalla. Kotimaisten matkailijoiden keskimääräinen kulutus matkaansa kohden oli 49 euroa. Majoittuneet kotimaiset matkailijat käyttivät 90 euroa matkansa aikana. Majoittuneet kävijät käyttivät keskimäärin 58 euroa matkallaan ja päiväkävijät 7 euroa.

Kävijät käyttivät rahaa erityisesti majoittumiseen (8,95 €), kahvila- ja ravintolamenoihin (7,11 €) ja huoltamo-ostoksiin (6,49 €). Majoitusmenot (48 %),

kahvila- ja ravintolamenot (37 %) sekä ruoka- ja vähittäiskaupan menot (7 %) tuottivat suurimmat tulovaikutukset kävijöiden rahankäytöstä johtuen. Kävijöiden rahankäytöstä johtuneet työllisyysvaikutukset kohdistuivat majoituspalveluihin sekä kahvila- ja ravintolapalveluihin. Työllisyysvaikutukset eivät kertaantuneet välillisinä työllisyysvaikutuksina kohteen lähialueella.

Sammallahdenmäen kävijöiden rahankäytöstä johtuneet paikallistaloudelliset tulovaikutukset ovat arviolta 224 805 euroa ja kaksi henkilötyövuotta.

Sammallahdenmäen minimitulovaikutus oli 22 059 euroa. Kävijöiden rahankäytöstä, joille kohde oli tärkein tai ainoa heidän matkallaan, ei johtunut työllisyysvaikutuksia.

Keskimääräinen rahankäyttö käyntikertaa kohden vuonna 2023, Maailmanperintökohde, Sammallahdenmäki

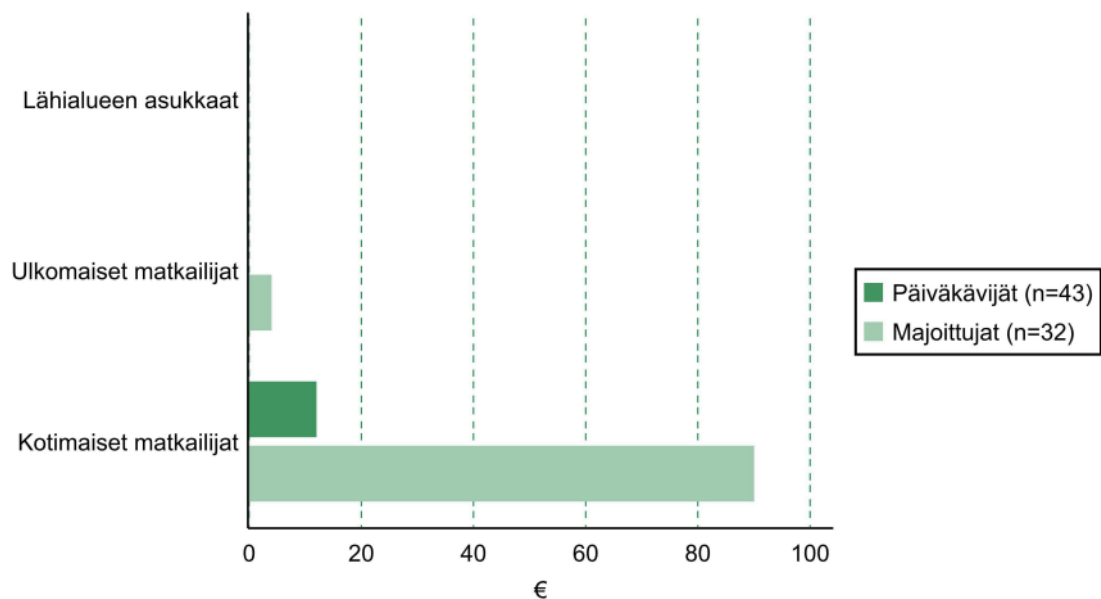
	Kaikki	Majoittujat	Päiväkävijät
Kaikki kävijät, n	75	32	43
Keskimääräinen kulutus (€)	29	58	7
Kotimaiset matkailijat, n	43	20	23
Keskimääräinen kulutus (€)	49	90	12
Ulkomaiset matkailijat, n	15	12	3
Keskimääräinen kulutus (€)	4	4	–*
Lähialueen asukkaat, n	17	0	17
Keskimääräinen kulutus (€)	0	–*	0

* havaintojen määrä (n) < 10, jolloin rahankäyttöä ei arvion epäluotettavuuden vuoksi ilmoiteta

Raportissa käytetty laskenta: Sammallahdenmäen maailmaperintökohteen käyntimäärä 2023

Raportissa käytetyt kävijätutkimukset: Sammallahdenmäen kävijätutkimus 2023

Keskimääräinen rahankäyttö käyntikertaa kohden matkailijaryhmittäin vuonna 2023, Maailmanperintökohde, Sammallahdenmäki

Kävijöiden rahankäyttö käyntikertaa kohden menolajeittain ja paikallistaloudelliset vaikutukset vuonna 2023, Maailmanperintökohde, Sammallahdenmäki

Menolaji	Keskimääräinen rahankäyttö (sis. ALV)	Tulovaikutus (€, ilman ALV)	% tulo-vaikutuksista	Työllisyysvaikutus (htv)
	n = 75			
Huoltamo-ostokset ¹	6,49	1 459	1	0
Paikallisliikenne ²	0,00	0	0	0
Ruoka- ja muut vähittäiskauppaostokset	4,62	9 396	7	0
Kahvila ja ravintola	7,11	48 281	37	1
Majoittuminen	8,95	62 999	48	1
Ohjelmapalvelut ³	0,43	3 002	2	0
Muut menot ⁴	1,04	6 492	5	0
Välittömät vaikutukset yhteensä		131 629	100 %	2
Välilliset vaikutukset		93 177		0
Kokonaisvaikutukset		224 805		2

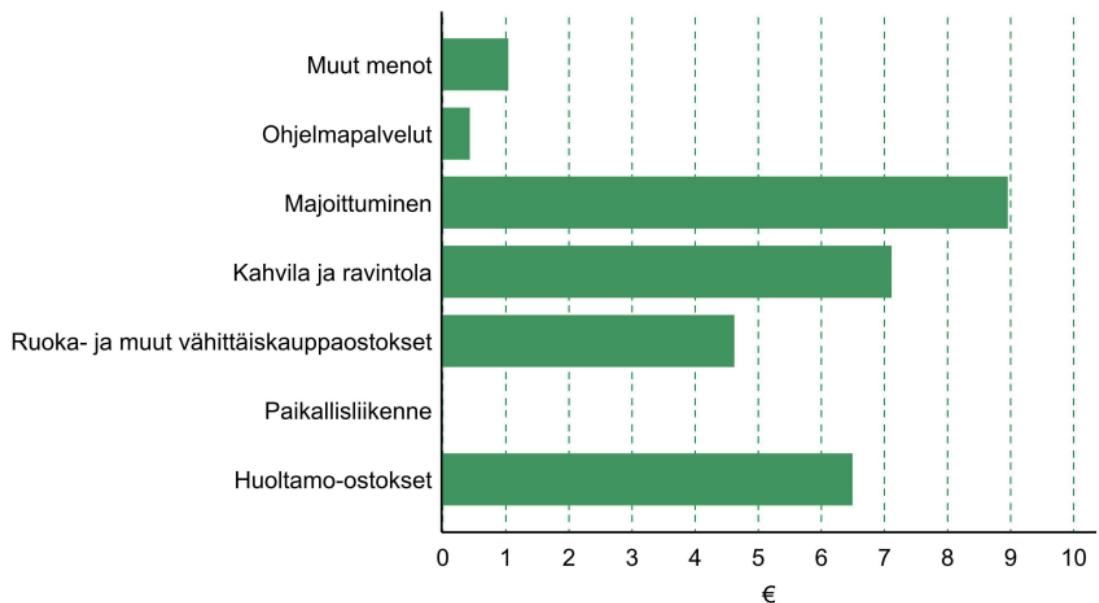
¹ Polttoaine- ja muut huoltamo-ostokset

² Paikallismatkojen kuten bussi- ja taksimatkojen kustannukset

³ Ohjelma- ja virkistyspalvelut, esim. opastetut retket, pääsymaksut tilaisuuksiin ja näyttelyihin

⁴ Muut menot, esim. kalastus- metsästys- tai keltakailuluvat, varusteiden ja välineiden vuokrat

Kävijöiden rahankäyttö käyntikertaa kohden menolajeittain vuonna 2023, Maailmanperintökohde, Sammallahdenmäki, n=75

Palveluja käyttäneiden keskimääräinen rahankäyttö vuonna 2023, Maailmanperintökohte, Sammallahdenmäki

Menolaji	Kaikki		Majoittujat		Päiväkävijät		Ulkomaalaiset kävijät		Kotimaan matkailijat	
	Keskimääräinen rahankäyttö (sis. ALV)	Palveluita käyttäneet, n	Keskimääräinen rahankäyttö	Palveluita käyttäneet, n	Keskimääräinen rahankäyttö	Palveluita käyttäneet, n	Keskimääräinen rahankäyttö	Palveluita käyttäneet, n	Keskimääräinen rahankäyttö	Palveluita käyttäneet, n
Huoltamo-ostokset ¹	37,47	13	55,71	7	16,18	6	0,00	0	37,47	13
Paikallisliikenne ²	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0
Ruoka- ja muut vähittäiskauppa-ostokset	28,89	12	35,21	8	16,25	4	25,00	1	29,24	11
Kahvila ja ravintola	25,40	21	37,08	11	12,55	10	18,75	2	26,10	19
Majoittuminen	83,94	8	83,94	8	0,00	0	0,00	0	83,94	8
Ohjelmapalvelut ³	10,67	3	14,00	2	4,00	1	0,00	0	10,67	3
Muut menot ⁴	26,00	3	26,00	3	0,00	0	0,00	0	26,00	3
Yhteensä	212,36	26	251,94	13	48,98	13	43,75	2	213,41	24

¹ Polttoaine- ja muut huoltamo-ostokset

² Paikallismatkojen kuten bussi- ja taksimatkojen kustannukset

³ Ohjelma- ja virkistyspalvelut, esim. opastetut retket, pääsymaksut tilaisuuksiin ja näyttelyihin

⁴ Muut menot, esim. kalastus- metsästys- tai kulkuvälineiden, varusteiden ja välineiden vuokrat

Reportissa käytetty laskenta: Sammallahdenmäen maailmanperintökohteen käyntimäärä 2023

Reportissa käytetyt kävijätutkimukset: Sammallahdenmäen kävijätutkimus 2023

Tulo- ja työllisyysvaikutukset kohteen tärkeyden mukaan vuonna 2023, Maailmanperintökohte, Sammallahdenmäki

Menolaji	Tärkein kohde n = 18		Yksi monista kohteista n = 40		Ennalta suunnitteleman n = 16		Yhteensä n = 74	
	Tulovaikutus (€, ilman ALV)	Työllisyysvaikutus (htv)	Tulovaikutus (€, ilman ALV)	Työllisyysvaikutus (htv)	Tulovaikutus (€, ilman ALV)	Työllisyysvaikutus (htv)	Tulovaikutus (€, ilman ALV)	Työllisyysvaikutus (htv)
Huoltamo-ostokset ¹	91	0,0	614	0,0	774	0,0	1 479	0,0
Paikallisliikenne ²	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0
Ruoka- ja muut vähittäiskauppaostokset	0	0,0	7 737	0,1	1 786	0,0	9 523	0,1
Kahvila ja ravintola	7 799	0,1	32 189	0,4	8 946	0,1	48 933	0,6
Majoittuminen	4 754	0,1	41 743	0,5	17 353	0,2	63 850	0,8
Ohjelmapalvelut ³	380	0,0	285	0,0	2 377	0,0	3 043	0,0
Muut menot ⁴	0	0,0	6 579	0,1	0	0,0	6 579	0,1
Välittömät vaikutukset yhteensä	13 024	0	89 147	1	31 236	0	133 407	2
Välilliset vaikutukset	9 035	0	63 250	0	22 151	0	94 436	0
Kokonaisvaikutukset⁵	22 059	0	152 398	1	53 386	0	227 843	2

¹ Polttoaine- ja muut huoltamo-ostokset

² Paikallismatkojen kuten bussi- ja taksimatkojen kustannukset

³ Ohjelma- ja virkistyspalvelut, esim. opastetut retket, pääsymaksut tilaisuuksiin ja näyttelyihin

⁴ Muut menot, esim. kalastus- metsästys- tai kulkuvälineiden, varusteiden ja välineiden vuokrat

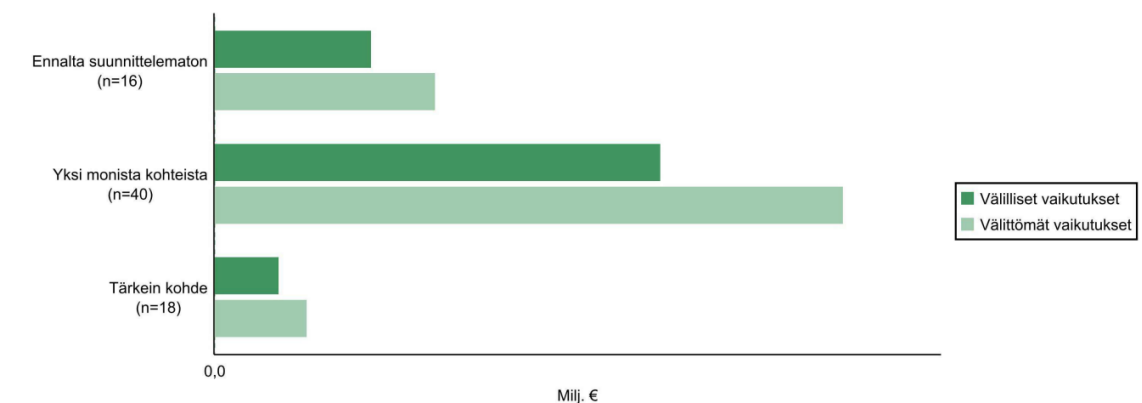
⁵ Tarkasteltaessa vaikutuksia kävijäsegmentteittäin, kokonaisvaikutukset vaihtelevat verrattuna segmenttoimittomaan aineistoon.

Tämä johtuu käytettävissä olevien vastausten määrän vaihtelusta.

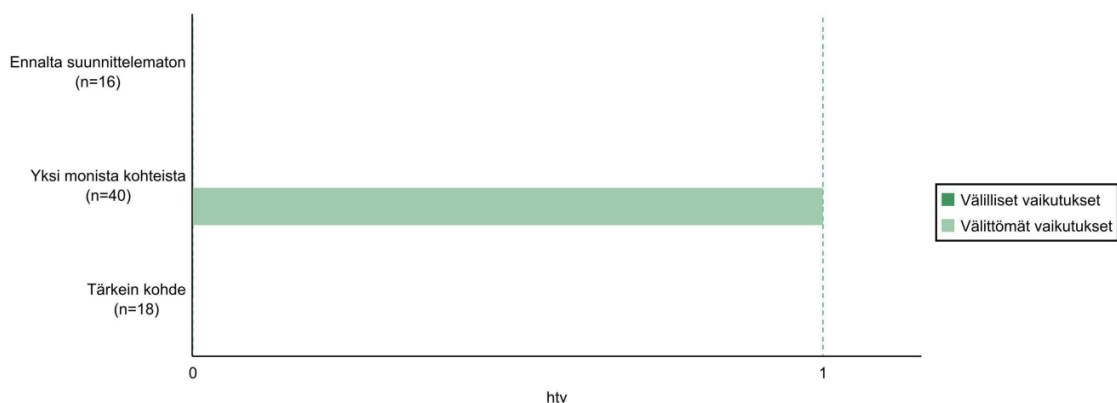
Reportissa käytetty laskenta: Sammallahdenmäen maailmanperintökohteen käyntimäärä 2023

Reportissa käytetyt kävijätutkimukset: Sammallahdenmäen kävijätutkimus 2023

Tulovaikutukset kohteen tärkeyden mukaan vuonna 2023, Maailmanperintökohte, Sammallahdenmäki

Paikallistaloudelliset työllisyysvaikutukset kohteen tärkeyden mukaan vuonna 2023, Maailmanperintökohde, Sammallahdenmäki

Paikallistaloudelliset vaikutukset matkailijaryhmittäin vuonna 2023, Maailmanperintökohde, Sammallahdenmäki

	Kotimaan matkailijat n = 43		Ulkomaiset matkailijat n = 15		Lähialueen asukkaat n = 17		Yhteensä n = 75	
Menolaji	Tulovaikutus (€, ilman ALV)	Työllisyysvai- kutus (htv)	Tulovaikutus (€, ilman ALV)	Työllisyysvai- kutus (htv)	Tulovaikutus (€, ilman ALV)	Työllisyysvai- kutus (htv)	Tulovaikutus (€, ilman ALV)	Työllisyysvai- kutus (htv)
Huoltamo-ostokset ¹	1 459	0,0	0	0,0	0	0,0	1 459	0,0
Paikallisiikenne ²	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0
Ruoka- ja muut vähittäiskauppaostokset	8 718	0,1	678	0,0	0	0,0	9 396	0,1
Kahvila ja ravintola	44 886	0,6	3 395	0,0	0	0,0	48 281	0,6
Majoittuminen	62 999	0,8	0	0,0	0	0,0	62 999	0,8
Ohjelmapalvelut ³	3 002	0,0	0	0,0	0	0,0	3 002	0,0
Muut menot ⁴	6 492	0,1	0	0,0	0	0,0	6 492	0,1
Välittömät vaikutukset yhteensä	127 556	2	4 072	0	0	0	131 629	2
Väilliset vaikutukset	90 265	0	2 912	0	0	0	93 177	0
Kokonaisvaikutukset⁵	217 822	2	6 984	0	0	0	224 805	2

¹ Polttoaine- ja muut huoltamo-ostokset

² Paikallismatkojen kuten bussi- ja taksimatkojen kustannukset

³ Ohjelma- ja virkistyspalvelut, esim. opastetut retket, pääsymaksut tilaisuuksiin ja näyttelyihin

⁴ Muut menot, esim. kalastus- metsästys- tai kelkkailuluvat, varusteiden ja välineiden vuokrat

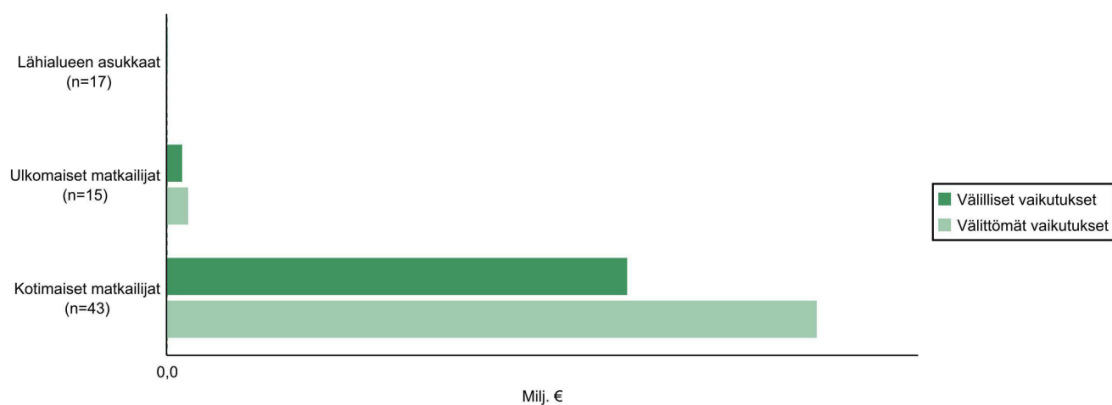
⁵ Tarkasteltaessa vaikutuksia kävijäsegmenteittäin, kokonaisvaikutukset vaihtelevat verrattuna segmenttoimattomaan aineistoon.

Tämä johtuu käytettävissä olevien vastausten määrän vaihtelusta.

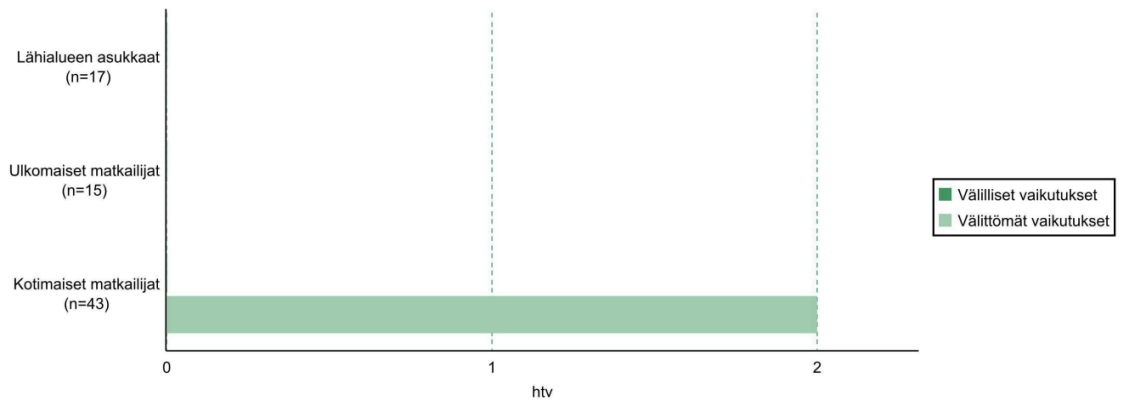
Raportissa käytetty laskenta: Sammallahdenmäen maailmanperintökohteen käyntimäärä 2023

Raportissa käytetyt kävijätutkimukset: Sammallahdenmäen kävijätutkimus 2023

Tulovaikutukset matkailijaryhmittäin vuonna 2023, Maailmanperintökohde, Sammallahdenmäki

Työllisyysvaikutukset matkailijaryhmittäin vuonna 2023, Maailmanperintökohde, Sammallahdenmäki

Majoittujien ja päiväkävijöiden paikallistaloudelliset vaikutukset vuonna 2023, Maailmanperintökohde, Sammallahdenmäki

Menolaji	Päiväkävijät n = 43		Majoittujat n = 32		Yhteensä n = 75	
	Tulovaikutus (€, ilman ALV)	Työllisyysvai- kut (htv)	Tulovaikutus (€, ilman ALV)	Työllisyysvai- kut (htv)	Tulovaikutus (€, ilman ALV)	Työllisyysvai- kut (htv)
Huoltamo-ostokset ¹	291	0,0	1 168	0,0	1 459	0,0
Paikallisliikenne ²	0	0,0	0	0,0	0	0,0
Ruoka- ja muut vähittäiskauppaostokset	1 762	0,0	7 634	0,1	9 396	0,1
Kahvila ja ravintola	11 361	0,1	36 920	0,5	48 281	0,6
Majoittuminen	0	0,0	62 999	0,8	62 999	0,8
Ohjelmapalvelut ³	375	0,0	2 627	0,0	3 002	0,0
Muut menot ⁴	0	0,0	6 492	0,1	6 492	0,1
Välittömät vaikutukset yhteensä	13 789	0	117 840	1	131 629	2
Välilliset vaikutukset	9 856	0	83 321	0	93 177	0
Kokonaisvaikutukset⁵	23 645	0	201 160	2	224 805	2

¹ Polttoaine- ja muut huoltamo-ostokset

² Paikallismatkojen kuten bussi- ja taksimatkojen kustannukset

³ Ohjelma- ja virkistyspalvelut, esim. opastetut retket, pääsymaksut tilaisuuksiin ja näyttelyihin

⁴ Muut menot, esim. kalastus- metsästys- tai kelkkailuluvat, varusteiden ja välineiden vuokrat

⁵ Tarkasteltaessa vaikutuksia kävijäsegmenteittäin, kokonaisvaikutukset vaihtelevat verrattuna segmenttoimattomaan aineistoon.

Tämä johtuu käytettävissä olevien vastausten määrän vaihtelusta.

Raportissa käytetty laskenta: Sammallahdenmäen maailmanperintökohteen käyntimäärä 2023

Raportissa käytetyt kävijätutkimukset: Sammallahdenmäen kävijätutkimus 2023

Tutkimusalue:	Maailmanperintökohde, Sammallahdenmäki
Käyntimäärä:	7 740 (v.2023)
Kävijätutkimus:	Sammallahdenmäen kävijätutkimus 2023
Alueluokitus:	taajama / tiheä asutus

Kokonaistulovaikutus:	224 805 €
Kokonaistyöll. vaikutus:	2 htv

Tulovaikutukset, kun puisto tärkein kohde:	22 059 €
Työllisyysvaikutukset, kun puisto tärkein kohde:	0 htv

Kotimaisten matkailijoiden kulutus keskimäärin:	49 €
Ulkomaisten matkailijoiden kulutus keskimäärin:	4 €
Paikallisten kävijöiden kulutus keskimäärin:	0 €

Käynnin terveys- ja hyvinvointivaikutukset

Vastanneiden mukaan heidän fyysinen hyvinvointinsa lisääntyi käynnillä Sammallahdenmäellä keskimäärin eniten (4,14, asteikolla 1 täysin eri mieltä – 5 täysin samaa mieltä). Tämä hyvinvoinnin osa-alue sisältää fyysisen kunnon kehittämisen rinnalla myös luontokokemuksesta nauttimisen. Seuraavaksi eniten lisääntyi psyykkinen hyvinvointi (4,12). Tämä osa-alue käsittää mm. tyytyväisyyden elämään, kohentuneen mielialan ja uuden oppimisen.

Sosiaalinen hyvinvointi lisääntyi vastaajien mukaan vähiten (3,90).

Kokonaisuudessaan vastaajat olivat jonkin verran samaa mieltä siitä (4,05), että käynti Sammallahdenmäellä vaikutti heidän terveys- ja hyvinvointivaikutusten lisääntymiseen.

Kävijöiden kokemat terveys- ja hyvinvointivaikutukset

	Vastanneita		Arviointi, %					Keski-arvo	Keskihajonta
	n	%	täysin eri mieltä	jonkin verran eri mieltä	ei samaa eikä eri mieltä	jonkin verran samaa mieltä	täysin samaa mieltä		
Sosiaalinen hyvinvointini lisääntyi (esim. työkyvyn edistyminen, ihmissuhteiden lujittuminen, yksin tai yhdessä tekemisestä nauttiminen)	78	91	3	5	23	38	31	3,90	0,99
Psyykkinen hyvinvointini lisääntyi (esim. tyytyväisyys elämään, mielialan kohentuminen, palautuminen henkisestä uupumuksesta, uuden oppiminen)	78	91	1	8	10	40	41	4,12	0,97
Fyysinen hyvinvointini lisääntyi (esim. luontoaistimuksista nauttiminen, fyysisen kunnon ylläpito, uusien taitojen omaksuminen, fyysinen hyvä olo)	78	91	0	4	19	36	41	4,14	0,86
Yhteensä	78	91						4,05	0,94

Sammallahdenmäen pronssikautisen hautaröykkiöalueen kävijöiden

kävijättyytyväisyys

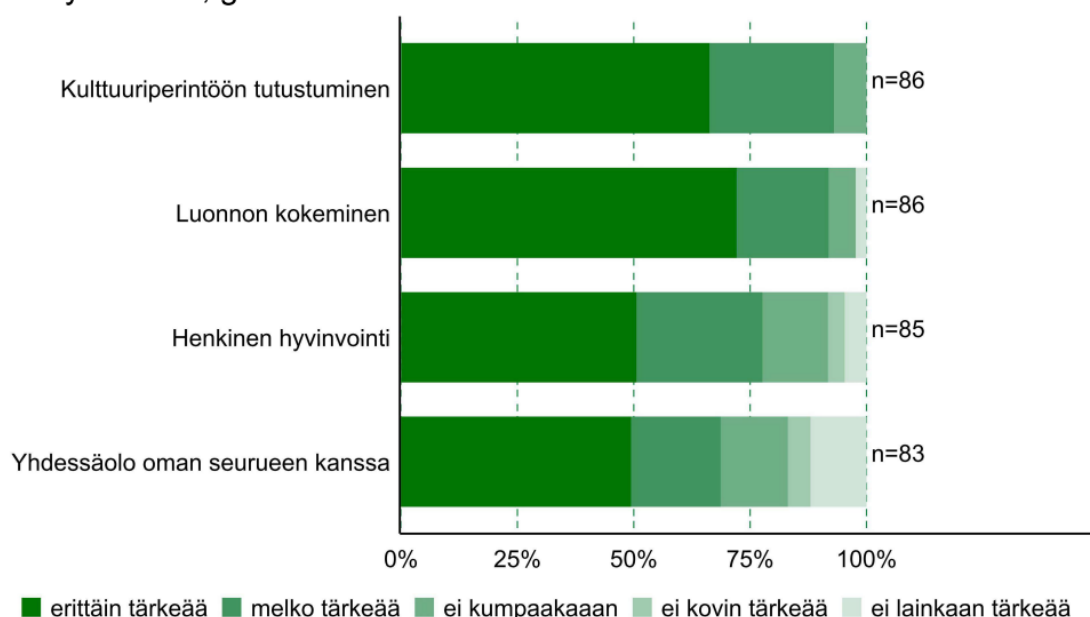
Käynnin tarkoitus

Kyselyyn osallistuneilta tiedusteltiin, miten tärkeitä neljä eri virkistysmotiivia (luonnon kokeminen, yhdessäolo oman seurueen kanssa, henkinen hyvinvointi, kulttuuriperintöön tutustuminen) olivat heidän tämänkertaisella käynnillään Sammallahdenmäellä.

Luonnon kokeminen ja kulttuuriperintöön tutustuminen osoittautuivat kävijöille yhtä tärkeiksi käyntimotiiveiksi (4,59). Luonnon kokeminen sai kuitenkin enemmän vaihtelevia arviointoja sen tärkeyden suhteen käynnille. Tämän vastausvaihtoehdon keskihajonta oli 0,80, kun kulttuuriperintöön tutustumisen oli 0,62. Huomattavaa on kuitenkin, että 72 prosentille luonnon kokeminen oli erittäin tärkeää vierailun kannalta. Yhdessäolo oman seurueen kanssa ei ollut vastaajille yhtä tärkeää kuin muut vaihtoehdot (3,89).

Motiivi	Vastanneita		Arviointi, %					Keski-arvo	Keskihajonta
			ei lainkaan tärkeää	ei kovin tärkeää	ei kumpaakaan	melko tärkeää	erittäin tärkeää		
Luonnon kokeminen	86	100	2	0	6	20	72	4,59	0,80
Henkinen hyvinvointi	85	99	5	4	14	27	51	4,15	1,10
Yhdessäolo oman seurueen kanssa	83	97	12	5	14	19	49	3,89	1,39
Kulttuuriperintöön tutustuminen	86	100	0	0	7	27	66	4,59	0,62
Yhteensä	86								

Virkistysmotiivit, graafi

Palveluiden laatu ja määrä

Vastanneet arvioivat kohteen yleisen siisteyden (4,5) ja pysäköintipaikat (4,3) parhaimmilla arvosanoilla (asteikolla 1 erittäin huono – 5 erittäin hyvä). Myös kohteen turvallisuus (3,9) ja opastuspalvelut (3,8) saivat melko hyvät arvostukset.

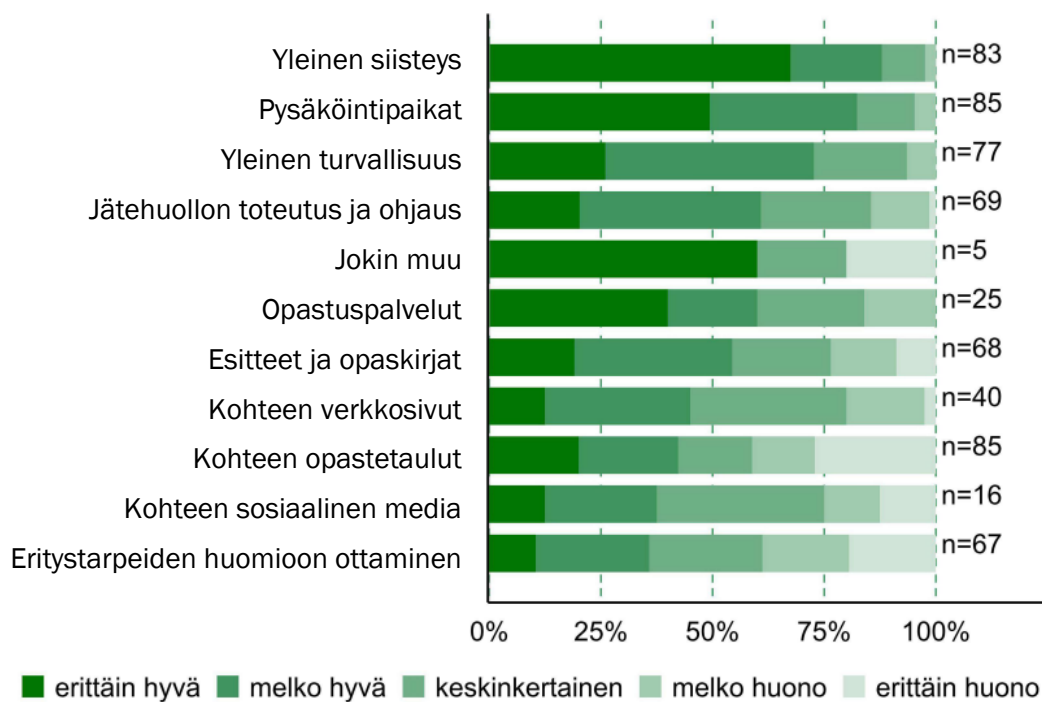
Alhaisimmat arvostukset kohteen palveluiden laadusta ja määrästä osoittautuivat erityistarpeiden huomioon ottamiseen (2,9), kohteen opastauluille (2,9) ja kohteen sosiaaliseen mediaan (3,1). Kohteen viestintään liittyvät osa-alueet, kuten opastaulut, verkkosivut sekä esitteet ja opaskirjat (3,4) ovat huomion arvoisia kohteen kehittämisen kannalta ja näiden osalta vastaajat jättivät myös merkittävästi avoimia kehitysehdotuksia kävijätutkimuksen kautta.

Kohteen opastuspalveluita, verkkosivuja ja sosiaalista mediaa arvioi alle puolet vastanneista. Muina palvelun osa-alueina (3,8) vastaajat arvioivat yleisö WC:tä, opasteita kohteelle ja opasteita luontopolulla.

Vastaajat antoivat kohteen palveluiden määrälle arvostuksen 3,8 (asteikolla 1 erittäin huono – 5 erittäin hyvä). 69 prosenttia vastanneista oli melko ja erittäin tyytyväisiä kohteen palveluiden määrään, kun taas 11 prosenttia oli erittäin tai melko tyytymättömä palveluiden määrään kohteessa.

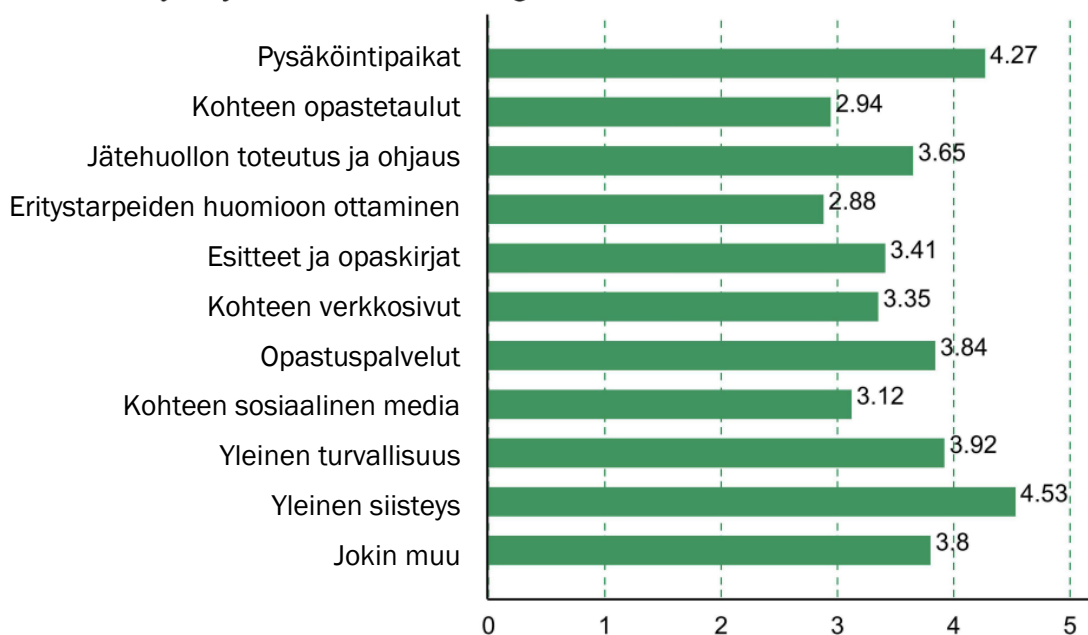
Palveluiden käyttö ja laadun arviointi

Palvelu tai ympäristötekijä	Käyttänyt ja arvioinut		Arviointi, %					Keski-arvo
	n	%	erittäin huono	melko huono	keskin-kertainen	melko hyvä	erittäin hyvä	
Pysäköintipaikat	85	99	0	5	13	33	49	4,3
Kohteen opastetaulut	85	99	27	14	16	22	20	2,9
Jätehuollon toteutus ja ohjaus	69	80	1	13	25	41	20	3,7
Eryytistarpeiden huomioon ottaminen	67	78	19	19	25	25	10	2,9
Esitteet ja opaskirjat	68	79	9	15	22	35	19	3,4
Kohteen verkkosivut	40	47	3	18	35	33	13	3,4
Opastuspalvelut	25	29	0	16	24	20	40	3,8
Kohteen sosiaalinen media	16	19	13	13	38	25	13	3,1
Yleinen turvallisuus	77	90	0	6	21	47	26	3,9
Yleinen siisteys	83	97	0	2	10	20	67	4,5
Jokin muu	5	6	20	0	20	0	60	3,8
Vastanneita yhteensä	86							

Palveluiden käyttö ja laadun arviointi, graafi keskiarvoista

n = 86

	Arvioinut		Arviointi, %					Keski-arvo
	n	%	erittäin tyytyväisen	melko tyytyväisen	ei kumpikaan	melko tyytyväinen	erittäin tyytyväinen	
Tyytyväisyys palveluiden määrään kokonaisuudessaan	83	97	1	10	20	47	22	3,8

Ennako-odotusten toteutuminen

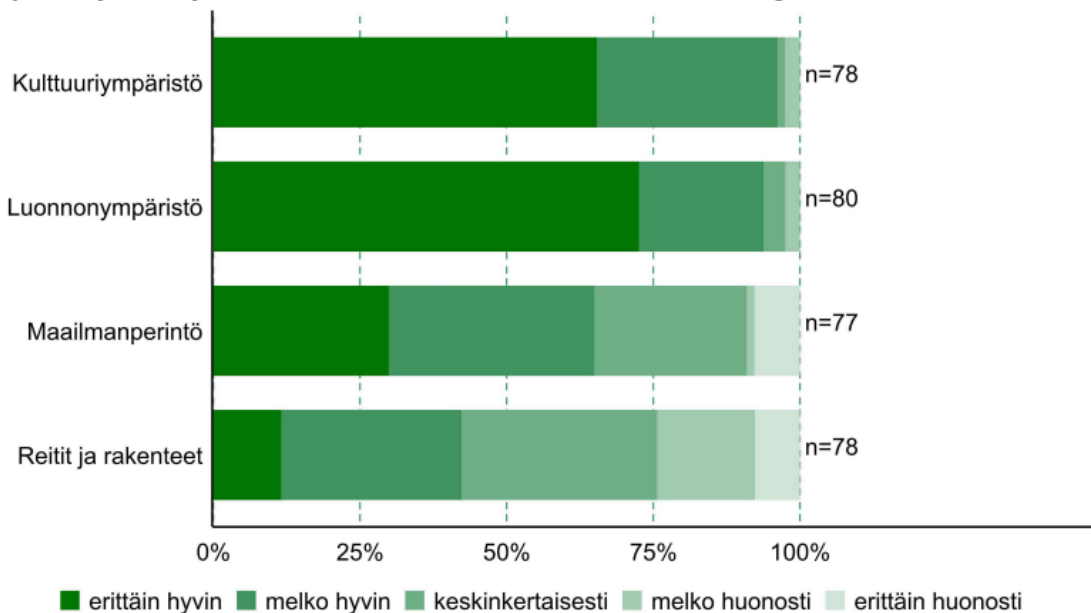
Kyselyyn vastanneilta tiedusteltiin neljän eri osa-alueen (luonnonympäristö, kulttuuriympäristö, maailmanperinnön esittely sekä reitit ja rakenteet) ennako-odotusten vastaavuutta käynnillä. Luonnonympäristö vastasi osa-alueista eniten kävijöiden odotuksia (4,64, asteikolla 1 erittäin huonosti – 5 erittäin hyvin) ja kulttuuriympäristö (4,59) toiseksi eniten. Myös näiden havaintojen keskihajontaluvut olivat muita vaihtoehtoja alhaisempia, joten vastaajat olivat yksimielisempiä näissä vastauksissa.

Reitit ja rakenteet (3,22) sekä maailmanperinnön esittely (3,78) saivat vaihtoehtoista alhaisimmat arvostukset ennako-odotusten täyttymisen osalta.

Käynnin ja kävijöiden ennako-odotusten vastaavuus

Odotukset	Vastanneita		Arviointi, %					Keski-arvo	Keskihajonta
	n	%	erittäin huonosti	melko huonosti	keskinkertaisesti	melko hyvin	erittäin hyvin		
Luonnonympäristö	80	100	0	3	4	21	73	4,64	0,68
Reitit ja rakenteet	78	98	8	17	33	31	12	3,22	1,10
Kulttuuriympäristö	78	98	0	3	1	31	65	4,59	0,65
Maailmanperintö	77	96	8	1	26	35	30	3,78	1,13
Yhteensä	80								

Käynnin ja kävijöiden ennako-odotusten vastaavuus, graafi

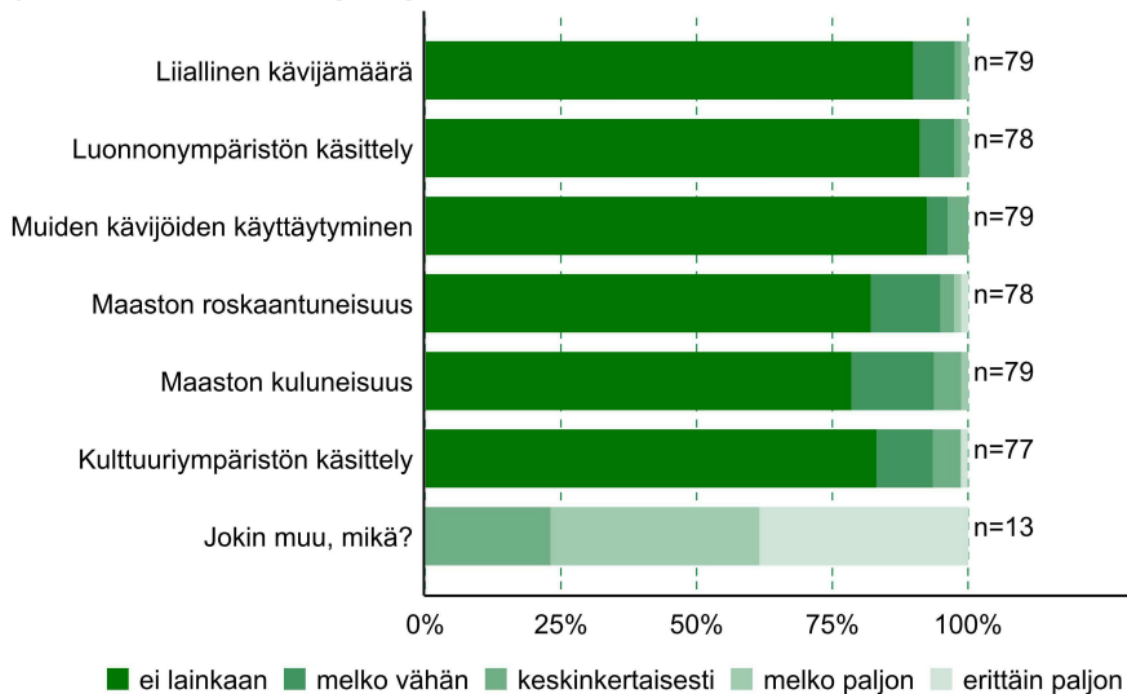
Käyntiä häirinneet tekijät

Vastanneiden käyntiä eivät haitanneet juurikaan kyselyssä esitetyt osa-alueet. Kaikista vähiten vastanneiden käyntiä haittasi muiden kävijöiden käyttäytyminen (4,89, asteikolla 1 erittäin paljon – 5 ei lainkaan). Eniten annetuista vaihtoehtoista vastanneita häiritsi maaston kuluneisuus (4,71).

Muuna häiriötekijänä (n=13) vastaajat toivat esille kohdeopasteiden ja viitoitusten riittämättömyyden.

Häiriötekijä	Vastanneita		Arviointi, %					Keski-arvo	Keskihajonta
			erittäin paljon	melko paljon	keskin-kertaisesti	melko vähän	ei lainkaan		
	n	%							
Maaston kuluneisuus	79	100	0	1	5	15	78	4,71	0,62
Maaston roskaantuneisuus	78	99	1	1	3	13	82	4,73	0,70
Luonnonympäristön käsittely	78	99	0	1	1	6	91	4,87	0,47
Liiallinen kävijämäärä	79	100	0	1	1	8	90	4,86	0,47
Muiden kävijöiden käyttäytyminen	79	100	0	0	4	4	92	4,89	0,42
Kulttuuriympäristön käsittely	77	97	1	0	5	10	83	4,74	0,68
Jokin muu, mikä?	13	16	38	38	23	0	0	1,85	0,80
Yhteensä	79								

Käyntiä häirinneet tekijät, graafi

Häiriö muu	Kpl
Epäselvät opasteet	1
Opasteet	4
Opasteiden epätarkkuus	1
Opasteiden puute kohteessa	1
Opasteiden puutos, huono näkyvyys	1
Opastekylttien puutteet kohteessa	1
Opastus reitillä	1
Parkissa yöpyneet turistit	1
Poluilla vuolukiveä, vierasta materiaalia	1
Viitat reiteillä	1
Yhteensä	13

Kävijätyytyväisyysindeksi

Kyselyyn osallistuneiden kävijätyytyväisyys täyttyi etenkin vähäisillä häiriötekijöillä (4,8, asteikolla 1–5) ja kohteen ympäristöön liittyvillä osatekijöillä (4,24). Palvelut saivat alhaisimman keskiarvon kävijätyytyväisyysosatekijöitä tarkasteltaessa (3,50).

Kävijätyytyväisyysindeksi kuvaa kohteen yleistä asiakastyytyväisyyttä.

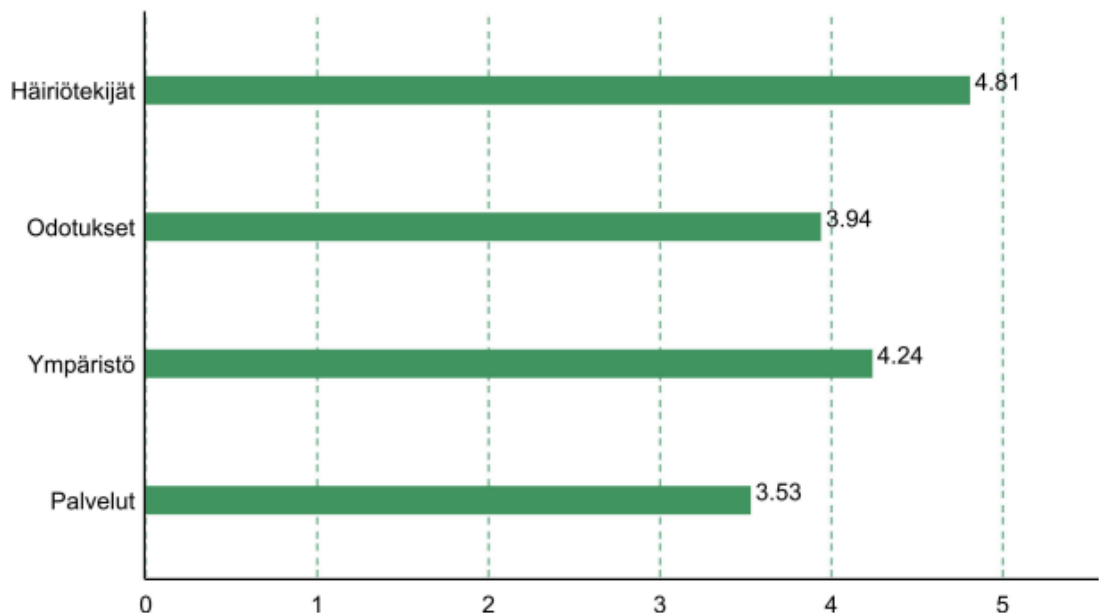
Kävijätyytyväisyysindeksi huomioi eri osatekijöiden keskiarvot: palveluiden laatu ja määrä, ympäristön laatu, odotusten toteutuminen ja käyntiä häirinneet tekijät.

Indeksilukema ilmoitetaan niin aluekohtaisena kuin valtakunnallisena.

Aluekohtainen lukema huomioi kaikki osa-alueet ja sitä käytetään vertailtaessa saman alueen eri vuosien tuloksia. Valtakunnallista lukemaa käytetään vertailtaessa tuloksia eri alueiden ja kohteiden kesken eikä se huomio mm. ympäristöosatekijää.

Sammallahdenmäen aluekohtainen kävijätyytyväisyysindeksi on 4,11 ja valtakunnallinen kävijätyytyväisyysindeksi 4,15 (asteikolla 1–5).

Kävijätyytyväisyys osatekijöittäin, graafi keskiarvoista

Kävijätyytyväisyys osatekijöittäin

Palvelut		Ympäristö		Odotukset		Häiriötekijät	
Pysäköinti- paikat Kohteen opastetaulut	4,27	Yleinen turvallisuus	3,92	Luonnon- ympäristö	4,64	Maaston kuluneisuus	4,71
	2,94	Yleinen siisteys	4,53	Reitit ja rakenteet	3,22	Maaston roskaan- tuneisuus	4,73
Jätehuollon toteutus ja ohjaus	3,65			Palvelut	4,50	Luonnon- ympäristön käsittely	4,87
Erityistarpei- den huomioon ottaminen	2,88			Kulttuuri- ympäristö	4,60	Liiallinen kävijämäärä	4,86
Esitteet ja opaskirjat	3,41			Maailmanperintö	3,76	Muiden kävijöiden käyttäytyminen	4,89
Kohteen verkkosivut	3,35					Kulttuuri- ympäristön käsittely	4,74
Opastus- palvelut	3,84						
Kohteen sosiaalinen media	3,12						
Palveluiden määrä	3,78						
Aluekohtainen keskiarvo	3,50		4,24		4,06		4,80
Vertailukelpoinen keskiarvo	3,53		4,24		3,94		4,81
Aluekohtainen kävijätyytyväisyysindeksi					4,11		
Valtakunnallisesti vertailukelpoinen kävijätyytyväisyysindeksi					4,15		

Sammallahdenmäen pronssikautisen hautaröykkiöalueen kävijöiden maailmanperintötietous

Maailmanperintötietous ja maailmanperinnön merkitys käynnille

Vastanneista 69 prosenttia ilmoitti tietävänsä ennen käyntiään, että Sammallahdenmäki on listattu Unescon maailmanperintökohteeksi. 72 prosenttia vastasi tietävänsä syyn, miksi hautaröykkiöalue on nimetty Unescon maailmanperintökohteeksi.

Kävijöiltä tiedusteltiin, mistä he saivat tietää, että Sammallahdenmäki on nimetty Unescon maailmanperintökohteeksi. Tähän kysymykseen vastasi 41 vastaajaa. Suosituimmat lähteet olivat internet (n=13) ja koulutus tai yleissivistys (n=9).

Kävijöiltä tiedusteltiin myös, mistä he olivat saaneet tiedon siitä, miksi Sammallahdenmäki on nimetty Unescon maailmanperintökohteeksi. Suuri osa mainitsi kohteen opasteet, opastuksen tai muun kohteessa saadun tiedonlähteen (n=23).

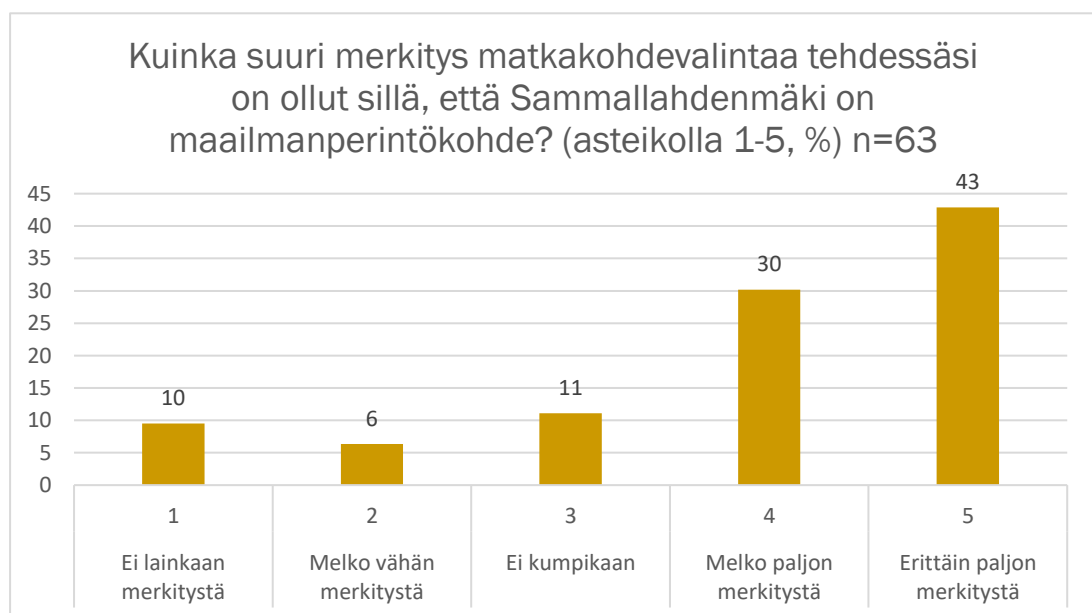
Vastanneista 43 prosenttia ilmoitti, että Sammallahdenmäen maailmanperintöstatuksella on ollut erittäin paljon merkitystä heidän matkakohdevalintaansa tehtäessä. 30 prosenttia vastaajista ilmoitti maailmanperintökohdestatuksella olleen melko paljon merkitystä matkakohdevalinnassa. 27 prosentille vastaajista Sammallahdenmäen maailmanperintöstatus ei merkinnyt ollenkaan (10 %), melko vähän (6 %) tai sillä ei ollut merkitystä suuntaan tai toiseen (11 %).

Tieto, maailmanperintöstatus	n	%
Kyllä	57	69
Ei	26	31
Yhteensä	83	100

Tieto, syyn maailmanperintöstatukseen	n	%
Kyllä	59	72
Ei	23	28
Yhteensä	82	100

Tiedonlähde, maailmanperintöstatus	n
Internet	13
Perhe, sukulaiset, ystävät	6
Media (TV, radio, lehdet)	6
Ei muistikuvaa	1
Koulutus, yleissivistys	9
Kohteessa, opastus, opasteet	6
Yhteensä	41

Tiedonlähde, maailmanperintöstatus	n
Internet	16
Perhe, sukulaiset, ystävät	2
Media (TV, radio, lehdet)	4
Ei muistikuvaa	3
Koulutus, yleissivistys	3
Kohteessa, opastus, opasteet	23
Yhteensä	51

Sammallahdenmäen pronssikautisen hautaröykkiöalueen kävijöiden

vapaamuotoinen palaute

Kävijätutkimukseen osallistuneilla oli mahdollisuus antaa vapaamuotoista palautetta lomakkeen lopussa. Kaiken kaikkiaan avoimia palautteita tuli 36 kappaletta. Kehittämisehdotuksia ja valituksia tuli eniten (n=32). Suurin osa niistä käsitteli kohteen opasteiden heikkoutta ja tarvetta opasteisiin kiviröykkiöiden luona. Kehut koskivat hyviä WC-tiloja, infotaulun hyvää alkuopastusta alueelle ja paikan upeutta.

Yksi kehittämisehdotus koski kyselylomakkeen sähköistä täyttömahdollisuutta.

Kaikki vapaamuotoiset palautteet löytyvät liitteestä 6.

Sammallahdenmäen pronssikautisen hautaröykkiöalueen kävijätutkimuksen tulosten tarkastelu

Yhteenveto ja johtopäätökset

Sammallahdenmäen hautaröykkiöalueelta kerätty kävijätutkimusaineisto tarkistettiin ennen tallentamista Metsähallituksen ASTA-kävijätutkimusjärjestelmään. Otoksesta poistettiin lopulta kolme lomaketta vajaiden tietojen vuoksi. Vajaiksi tiedoiksi määriteltiin lomake, josta oli täytetty alle puolet.

Lomakkeiden epäjohtonmukaisuuksia korjattiin mahdollisuuksien mukaan ja vain mikäli ne olivat selkeitä virheitä. Epäjohtonmukaisuudet liittyivät yleisimmin esimerkiksi selkeästi lähialueen ulkopuolella tapahtuneeseen yöpymiseen tai rahankäyttöön. Kohteen ja sen lähialueen ulkopuolella selkeästi tapahtunutta yöpymistä tai rahankäyttöä ei tallennettu järjestelmään.

Kävijätutkimukseen vastanneet tai aineistonkerääjät eivät ilmoittaneet, että tutkimusta tai aineistonkeruuta olisi häirinnyt jokin tekijä. Edes kyselylomakkeen pituudesta vastaajat eivät antaneet merkittävästi palautetta, mutta kyselyn sähköistä täyttömahdollisuutta ehdotettiin vastanneiden antamissa avoimissa palautteissa.

Sammallahdenmäen kävijätutkimustuloksia saatiin kerättyä alle tavoiteotannan. Se on huomioitu tulosten tarkastelussa. Rajallisesta otoksesta huolimatta tulokset ovat linjassa edellisen kävijätutkimuksen tulosten kanssa etenkin kävijäprofiilin, kävijätyytyväisyyden ja kohteen merkityksen osalta. Kokonaisuudessaan tulosten osalta on huomioitava niiden suuntaa antavuus. Ulkomaalaisten absoluuttisesti pieni määrä vaikuttaa merkittävästi esimerkiksi rahankäytöstä johtuviin kohteen lähialueelle kohdistuneisiin tulo- ja työllisyysvaikutuksiin.

Kävijärakenne ja vierailu kohteessa

Sammallahdenmäen kävijärakenteessa painottuivat korkeasti kouluttautuneet yli 45-vuotiaat kotimaiset matkailijat. Kävijöiden seurueet koostuivat pääosin omasta perheestä ja sukulaisista tai ystäväporukasta ja työtovereista.

Kävijätutkimuksella tavoitettiin paikallisia asukkaita melko hyvin (20 %). Kotimaiset matkailijat muodostivat 57 prosenttia kyselyyn osallistuneista ja ulkomaalaiset lähes neljänneksen (23 %).

Sammallahdenmäen kävijöiden matkasuunnitelmat näyttivät osoittautuvat kohteen rinnalla sen lähiseudulle. Kohde oli hieman yli puolelle vastanneista yksi monista matkakohdeista, mutta se oli myös lähes viidennekselle ennalta suunnitteleman matkakohde. Sammallahdenmäki on mahdollisesti osoittautunut Rauman seudulle matkatessa sopivaksi vierailukohteeksi, mutta ei houkuttele pidemmän matkan takaa.

Kotimaisille matkailijoille kohde oli verrattuna koko vastaajajoukkoon sekä tärkeämpi (27 %) että ennalta suunnittelemanomampi (25 %). Kohteessa käyneet ulkomaalaiset ovat tutustuneet kohteeseen muiden kohteiden rinnalla, luultavimmin Rauman ja Vanhan Rauman kautta.

Sammallahdenmäen kävijät vierailivat kohteessa sen kulttuuriperinnön ja luonnon vuoksi. Kohteen luontoarvo nousi merkittävänä osana kulttuuriperintöarvon rinnalle. Etenkin paikallisille virkistyskäyttäjille Sammallahdenmäen luontoarvo on mitä luultavimmin kulttuuriperintöarvoa merkittävämpi. Kohteen erityisyys ja sen ainutlaatuisuus nojaa vahvasti luonnon ympäristöön.

Sammallahdenmäen kävijät ilmoittivat käynnin vaikuttaneen eniten heidän fyysiseen hyvinvointiinsa ja toiseksi eniten heidän psyykkiseen hyvinvointiinsa. Nämä tulokset nojaavat vahvasti siihen, että Sammallahdenmäki on tärkeä luonto- ja virkistyskohde siellä vieraileville.

Sammallahdenmäen kävijöistä 63 prosenttia yöpyi kohteen lähialueella viettäen noin kolme vuorokautta alueella. Suurin osa kävijöiden ilmoittamista majoitustavoista kohdistui hotelliin, mutta omissa majoituksissa, kuten sukulaisten ja ystävien luona tai mökillä, kävijät viettivät selkeästi pidemmän ajan.

Kaikista vastanneista 35 prosenttia ilmoitti käyttäneensä rahaa Sammallahdenmäelle kohdistuneeseen matkaansa. Kotimaisia matkailijoita tarkasteltaessa suhdeluku oli 40. Sammallahdenmäki on pistemäinen, syrjäinen ja melko harvojen liikenneyhteyksien päässä sijaitseva luontokohde. Kohteen lähellä sijaitsee Kivikylän lihapalvaamo ja ravintola, mutta itse kohteessa ei ole tarjolla palveluita kävijöille.

Kävijätyytyväisyys ja kohteen merkitys

Sammallahdenmäen kävijät arvioivat kohteen palveluista sen siisteyden, turvallisuuden, pysäköintipaikat ja opastukset parhailla arvosanoilla. Verkkosivut ja sosiaalinen media, erityistarpeiden huomioon ottaminen sekä kohdeopasteet saivat alhaisimmat arvostamat palveluvarusteista.

Kohteesta, sen taustoista ja maailmanperintöstatuksesta viestiminen maastossa luontopolun varrella mm. kohdeopastein on kehitystä vaativa seikka. Opastuspalvelut saivat kävijätutkimukseen osallistuneilta hyvää palautetta. Kohde vaatii kuitenkin parempia esittelyn ja viestinnän keinoja myös yksittäisille vierailijoille, jotka eivät osallistu opastukselle.

Kohteen opasteet ovat saaneet huomattavan määrän palautetta niiden riittämättömyydestä. Tähän on vastattu Sammallahdenmäen opastepäivityksellä vuonna 2023 kävijätutkimuksen aineistonkeruun jälkeen.

Kävijöiden ennakko-odotuksia ja heidän kokemiaan häiriötekijöitä vierailun aikana tarkasteltaessa, voidaan todeta, että Sammallahdenmäen palvelurakenne on sen ominaisuus ja sijainti huomioiden hyvällä tasolla.

Sammallahdenmäen kävijät olivat saaneet tietää kohteen maailmanperintöstatuksesta lähinnä internetistä ja kohteen infotaulusta sekä opastuksen kautta. Vastaajien maailmanperintötietous oli vahvaa. Tämä on yhteydessä myös siihen, että kohteen maailmanperintöstatuksella on ollut merkittävä vaikutus kävijöiden matkavalintaan.

Hyvät, riittävät sekä hyvinvointia tukevat palvelurakenteet, kattava esittely ja viestintä vaikuttavat kaikki laadukkaaseen ja miellyttävään käyntikokemukseen.

Vertailu aiempiin tutkimuksiin

Kävijätutkimus 2017

Vuoden 2023 kävijätutkimustulokset Sammallahdenmäen kävijäprofiilista vastaavat hyvin pitkälti vuonna 2017 saatuja tutkimustuloksia. Yli 45-vuotiaat, korkeasti koulutetut kotimaiset matkailijat ovat Sammallahdenmäen pääkävijäryhmä.

Tutkimustulosten mukaan Sammallahdenmäki on suurimmalle osalle kävijöistä yksi monista matkakohteista (2017: 59 %, 2023: 57 %). Tuloksista nousee esille myös kohteen tärkeys matkan ainoana kohteena (esim. virkistyskäyttäjät).

Sammallahdenmäen kävijät vierailevat kohteessa sen kulttuuriperinnön ja luonnon vuoksi. He arvostelivat molempina tutkimusvuosina kohteen siisteyden, pysäköintipaikat, turvallisuuden ja opastukset parhain arvosanoin. Vastaavasti verkkosivut ja sosiaalinen media, erityistarpeiden huomiointi ja kohdeopasteet saivat huonoimmat arvioinnit palveluiden laadusta toistamiseen. Alueellinen kävijätutkimusindeksi oli laskenut arvosanasta 4,31 arvosanaan 4,11 ja valtakunnallinen kävijätutkimusindeksi arvosanasta 4,34 arvosanaan 4,15.

Vuonna 2017 79 prosenttia oli ilmoittanut tietävänsä ennen kyseistä käyntiään, että kohde on maailmanperintökohde, kun vuonna 2023 lukema oli laskenut 69 prosenttiin. Kävijöiden tietous syystä siihen, miksi kohde on nimetty maailmanperintökohteeksi, oli pysynyt tutkimusvuosien välillä vakaampana (2017: 74 %, 2023: 72 %). Kuitenkin kävijöiden arvio siitä, miten merkittävä kohteen maailmanperintöstatus on ollut heidän matkasuunnitelmassaan, on vahvistunut niiden vastaajien kesken, jotka ilmoittivat statuksella olevan erittäin paljon merkitystä (2017: 36 %, 2023: 43 %).

Metsähallituksen ASTA-kävijätutkimusjärjestelmän paikallistaloudellisten vaikutusten laskentaan liittyvät kertoimet on päivitetty viimeksi vuonna 2019 eli kaksi vuotta edellisen Sammallahdenmäen kävijätutkimuksen jälkeen. Päivitys vaikuttaa etenkin henkilötyövuosiin liittyviin kertoiin. Uusilla kertoimilla lasketut rahankäytön paikallistaloudelliset vaikutukset Metsähallituksen kansallispuistoissa olivat 4,1 prosenttia suuremmat ja työllisyysvaikutukset 19,3 prosenttia pienemmät kuin vanhoilla kertoimilla lasketut vaikutukset. Alhaisempiin työllisyysvaikutuksiin vaikuttaa mm. digitalisaatio usealla toimialalla.

Sammallahdenmäen kävijöiden keskimääräinen rahankäyttö käyntikertaa kohden oli laskenut 52,46 prosenttia (2017: 61 €, 2023: 29 €). Kotimaisten matkailijoiden rahankäyttö käyntikertaa kohden oli puolestaan laskenut 26,87 prosenttia (2017: 67 euroa, 2023: 49 euroa). Vuonna 2023 Sammallahdenmäen paikallistaloudellinen kokonaistulovaikutus oli 56,16 prosenttia alhaisempi kuin vuonna 2017 (2017: 512 814 €, 2023: 224 805 €). Työllisyysvaikutukset olivat laskeneet 60 prosenttia tutkimusvuosien välillä (2017: 5 htv, 2023 2 htv).

Rahankäytöstä johtuvat tulo- ja työllisyysvaikutukset kohdistuivat vuonna 2017 majoituspalveluihin, kahvila- ja ravintolapalveluihin ja ohjelmapalveluihin. Vuonna 2023 vaikutukset näkyivät eniten majoituspalveluissa, kahvila- ja ravintolapalveluissa sekä ruoka- ja vähittäiskaupan palveluissa.

Paikalliset tulo- ja työllisyysvaikutukset riippuvat merkittävästi siitä, miten suuri osa kulutetusta rahasta jää lopulta alueelle. Menolajikohtaiset ominaisuudet, kuten niiden paikallinen työllistävyys, vaikuttavat tähän. Palvelualoille kohdistetut eurot moninkertaistuvat usein herkemmin paikallisesti, joten tästä syystä majoitus- sekä

kahvila- ja ravintolamenot nousevatkin vaikutustarkastelussa tärkeiksi menolajeiksi.

Sammallahdenmäen kävijätutkimustulosten vertailu vuosina 2017 ja 2023	2018	2023
Vastanneiden keski-ikä, vuosia	47,28	48,67
Matkailijaryhmät, %		
Kotimaiset matkailijat	61	57
Ulkomaiset matkailijat	21	23
Paikalliset asukkaat	18	20
Kohteen merkitys, %		
Ainoa tai tärkein kohde matkalla	19	22
Yksi monista kohteista	59	57
Ennalta suunnitteleman kohde	22	21
Tärkeimmät aktiviteetit kohteessa		
	Kulttuuriperintöön tutustuminen	Kulttuuriperintöön tutustuminen
	Luonnon tarkkailu	Luonnon tarkkailu
Päiväkävijät/ kohteen lähialueella yöpyneet, %	40/60	38/63
Aluekohtainen kävijätyytyväisyysindeksi, asteikolla 1–5	4,31	4,11
Kävijätyytyväisyysindeksin osa-alueet, asteikolla 1–5		
Palvelut	3,79	3,5
Ympäristö	4,33	4,24
Odotukset	4,3	4,06
Häiriötekijät	4,84	4,8
Parhaiten arvostellut palvelut		
	Siisteys Pysäköintipaikat Turvallisuus Opastuspalvelut	Siisteys Pysäköintipaikat Turvallisuus Opastuspalvelut
Huonoiten arvostellut palvelut		
	Sosiaalinen media Erityistarpeiden huomioiminen Opastetaulut	Opastetaulut Erityistarpeiden huomioiminen Verkkosivut
Käynnin vaikutus fyysiseen hyvinvointiin (asteikolla 1 täysin eri mieltä -5 täysin samaa mieltä)	3,93	4,14
Tieto että kohde nimetty Unescon maailmanperintökohteeksi, %	79	69
Tieto miksi kohde nimetty Unescon maailmanperintökohteeksi, %	74	72
Maailmanperintöstatuksen merkitys (asteikolla 1 ei lainkaan merkitystä - 5 erittäin paljon merkitystä)	5, 36 %, erittäin paljon merkitystä	5, 43 %, erittäin paljon merkitystä
Maailmanperintötietous, lähde	Internet, opastus	Internet, opastus
Keskimääräinen rahankäyttö, €	61	29
Paikallistaloudelliset tulovaikutukset, €	512 814	224 805
Paikallistaloudelliset työllisyysvaikutukset, htv	5	2
Tärkeimmät rahankäytön menolajit		
	Majoittuminen Huoltamo-ostokset Ravintola- ja kahvila	Majoittuminen Ravintola- ja kahvila Huoltamo-ostokset

Muut tutkimukset

Sammallahdenmäellä toteutettiin kävijätutkimus myös vuonna 2012, mutta tämä ei ole ollut osa Suomen maailmanperintökohteissa toteutettua kävijätutkimushanketta eivätkä tulokset siksi ole täysin vertailtavissa.

Jo vuonna 2012 on noussut esille Sammallahdenmäkeä ja sen kävijäkuntaa kuvaavat tekijät. Sammallahdenmäki on kulttuuriperintö- ja luontoarvonsa vuoksi tärkeä kohde sen kävijöille. Kohteen tarjoamat puitteet ovat olleet kävijöiden mielestä riittävät ja palvelutasoltaan sopivat. Kehittämisehdotuksena on jo tuolloin noussut tarve parempiin kohdeopasteisiin.

Muut maailmanperintökohteet

Vuonna 2023 maailmanperintökohteiden yhteismitallinen kävijätutkimus toteutettiin Sammallahdenmäen rinnalla Suomenlinnassa, Verlassa ja Merenkurkun saaristossa. Vuonna 2022 tutkimukset toteutettiin puolestaan Struven ketjun kolmella pisteellä, Petäjäveden vanhassa kirkossa ja Vanhassa Raumassa.

Raumalla on kaksi maailmanperintökohdetta, Vanha Rauma ja Sammallahdenmäki. Kohteina ne ovat hyvin erilaisia keskenään. Vanhassa Raumassa on useita palveluita, se on laajempi ja rakenteeltaan se ei ole yhtä pistemäinen kuin Sammallahdenmäki. Kävijäprofiililtaan kohteet vastaavat kuitenkin toisiaan melko pitkälti kävijöiden ollessa luultavimmin osittain samoja.

Vanhan Rauman kävijät ovat Sammallahdenmäen, ja monen muunkin maailmanperintökohteen tavoin, yli 45-vuotiaita, korkeasti koulutettuja kotimaisia matkailijoita. Vanha Rauma on tosin merkittävälle osalle sen kävijöistä joko tärkein tai yksi monista matkakohteista. Tähän vaikuttaa paikallisten kävijöiden osuus ja tästä johtuen kohteen merkitys palvelukeskuksena. Kävijätutkimustulokset osoittavat, että paikalliset asukkaat käyttävät Vanhan Rauman kaupallisia palveluita säännöllisesti eikä kohteen maailmanperintöstatus ole yhtä merkittävä kävijöiden matkasuunnitelmissa, kuin esimerkiksi Sammallahdenmäen kävijöiden. Maailmanperintötieto oli Vanhan Rauman kävijöiden keskuudessa vahvempaa kuin Sammallahdenmäellä.

Struven ketjun pisteet samaistuvat Sammallahdenmäen kanssa pääosin luonnonympäristöön sijoittuneina pistemäisinä kohteina. Etenkin Oravivuoren pisteen kävijöiden keskuudessa painottuvat Sammallahdenmäen tapaan paikalliset virkistyskäyttäjät. Struven ketjun pisteillä toistuu osittain sama haaste kohteesta ja sen maailmanperintöstatuksesta viestimiseen liittyen. Luontokohteissa ilman omaa palvelutarjontaa, kuten säännöllistä matkailuneuvontaa tai opastusta, kohteesta ja maailmanperinnöstä viestiminen nojautuu pitkälti kohdeopasteisiin ja verkossa tapahtuvaan viestintään. On myös tärkeää, että paikalliset virkistyskäyttäjät saisivat uutta mielenkiintoista tietoa kohteesta.

Kävijätutkimustiedon hyödyntäminen

Kävijätutkimustietoa hyödynnetään kohteen kehittämisessä monipuolisesti. Kävijätutkimus toimii mittarina maailmanperintökohteiden kestävä matkailun arvioimisessa Metsähallituksen kansallispuistojen kanssa yhteisten kestävä matkailun mittarien ja seurannan (LAC, Limit of Acceptable Change) mukaisesti.

Lisäksi tutkimustuloksia hyödynnetään kohteiden esittelyn ja viestinnän kehittämisessä. Maailmanperintökohteiden yhteisen interpretaatiotyön taustalla on tunnistaa kohteen kävijäprofiilit sekä kävijöiden muodostamat intressiryhmät.

Etenkin intressiryhmien tarkentamisen avulla tiedetään, millä eri tavoilla ja tasoilla kävijät ovat valmiita ja halukkaita tutustumaan kohteeseen.

Maailmanperintökohteiden ja Suomen maailmanperintökohteiden yhdistyksen yhtenä merkittävänä tehtävänä on viestiä maailmanperinnöstä ja vahvistaa tätä tietoa kaikkien eri kävijäryhmien keskuudessa. Maailmanperintökasvatukseen liittyvä toiminta keskittyy etenkin peruskoululaisiin, mutta kasvatukselle ei ole ikärajaa.

Liitteet

Liite 1. Sammallahdenmäen suomenkielinen lomake

Aineistonkerääjä täyttää:

numero	paikka	kävijä	haastattelija	posti	nimikirjaimet	pvm	kellonaika

Sammallahdenmäen maailmanperintökohteen kävijätutkimus 2023

Täyttöohjeet:

Kävijätutkimuksella kerättävää tietoa käytetään hyväksi Sammallahdenmäen maailmanperintökohteen kehittämisessä. Toivomme Sinun vastaavan tämän lomakkeen jokaiseen kysymykseen huolellisesti ja pyydämme ottamaan huomioon seuraavat ohjeet:

1. Lue kysymykset huolellisesti.
2. Vastaa kysymyksiin **henkilökohtaisesti** merkitsemällä yksi rasti vastausympyrään (○). Niissä kysymyksissä, joissa on mahdollista valita useampi vaihtoehto, merkitse vastauksesi vastausruutuihin (□). Joissakin kysymyksissä pyydetään kirjoittamaan vastaus. Voit halutessasi jatkaa vastausta muualle.
3. Kysymykset koskevat **ainoastaan tämänkertaista käyntiäsi** Sammallahdenmäen maailmanperintökohteessa (kartta 1) ja joissain kohdin myös sen lähialueella Raumalla (kartta 2).
4. Palauta täytetty lomake aineiston kerääjälle tai ohjeissa annettuun paikkaan.

Lisätietoja antaa Laura Heikkilä, Suomen maailmanperintökohteiden yhdistys, 050 314 1918, maailmanperinto@gmail.com.

KIITOS JO ETUKÄTEEN!

1. Milloin saavuit Sammallahdenmäen maailmanperintökohteeseen (kartta 1)?

päivämäärä _____ ja kellonaika _____

2. Kuinka kauan oleskelit tai aiot oleskella tällä käynnillä...

a. Sammallahdenmäen maailmanperintökohteessa (kartta 1)?

noin _____ vrk **tai** _____ tuntia

☐ Asun Raumalla (kartta 2) → siirry kysymykseen 4.

b. yhteensä Sammallahdenmäen maailmanperintökohteessa tai lähialueella Raumalla (kartta 2)?

noin _____ vrk **tai** _____ tuntia

3. Jos yövyit tai aiot yöpyä Sammallahdenmäen lähialueella Raumalla (kartta 2), niin montako yötä vietit tai vietät ... ? (muussa tapauksessa siirry kysymykseen 4)

☐ hotellissa	_____ yötä
☐ vuokramökissä	_____ yötä
☐ omassa mökissä	_____ yötä
☐ asuntoautossa tai -vaunussa	_____ yötä
☐ vakituksessa asunnossa	_____ yötä
☐ sukulaisten luona	_____ yötä
☐ muualla, missä? _____	_____ yötä

4. Missä Sammallahdenmäen maailmanperintökohteen lähiympäristössä olet vieraillut tai suunnittelet vierailevasi tällä käynnillä?

(merkitse tarvittaessa useampi vaihtoehto)

☐ Turku	☐ Eurajoki
☐ Pori	☐ Rauma
☐ muu, mikä? _____	

5. Millä kulkuneuvoilla saavuit Sammallahdenmäen maailmanperintökohteeseen?

(merkitse saapumistasi parhaiten kuvaava vaihtoehto)

☐ henkilöauto	☐ pyörä
☐ asuntovaunu tai matkailuauto	☐ jalan
☐ linja-auto	
☐ tilausbussi (ryhmämatka)	
☐ muu, mikä? _____	

6. Minkälainen on seurueesi tällä käynnilläsi Sammallahdenmäen maailmanperintökohteessa?

Olen yksin ☐ → siirry kysymykseen 8.

Seurueen koko yhteensä _____ henkilöä
(vastaaja mukaan luettuna) joista
alle 15-vuotiaita _____ henkilöä
liikuntaesteisiä? _____ henkilöä

7. Mistä seurueesi pääosin koostuu tällä käynnilläsi Sammallahdenmäen maailmanperintökohteessa?

(valitse seurueitasi parhaiten kuvaava vaihtoehto)

- ☐ oman perheen jäsenistä ☐ koululuokasta
ja muista sukulaisista ☐ työtovereista
☐ ystävistä ☐ eläkeläisryhmästä
☐ opiskeluryhmästä
☐ jostakin muusta, mistä? _____

8. Kuinka tärkeitä seuraavat asiat ovat tai olivat sinulle tällä käynnilläsi Sammallahdenmäen maailmanperintökohteessa? (vastaa jokaiseen vaihtoehtoon)

5 = erittäin tärkeää, 4 = melko tärkeää, 3 = ei kumpaakaan, 2 = ei kovin tärkeää, 1 = ei lainkaan tärkeää

	erittäin tärkeää	ei lainkaan tärkeää
luonnon kokeminen	5 ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ 1	
henkinen hyvinvointi	5 ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ 1	
yhdessäolo oman seurueen kanssa	5 ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ 1	
alueen kulttuuriperintöön tutustuminen	5 ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ 1	

9a. Mitä pääasiassa teit Sammallahdenmäen maailmanperintökohteessa tällä käynnilläsi?

(merkitse tarvittaessa useampi vaihtoehto)

- 5 ☐ luonnon tarkkailu
13 ☐ opetukseen liittyvä käynti
86 ☐ opastettu retki
87 ☐ osallistuminen järjestettyyn tapahtumaan
88 ☐ kulttuuriperintöön tutustuminen
91 ☐ yrityksen, yhdistyksen tms. vierailu
999 ☐ muu, mikä? _____

9b. Mikä valitsemasi vaihtoehto oli tai on mielestäsi kaikkein tärkein tällä käynnilläsi?

Merkitse numero → _____

10a. Mitä mieltä olet käyttämiesi palveluiden, rakenteiden ja ympäristön laadusta tämänkertaisella käynnilläsi Sammallahdenmäen maailmanperintökohteessa?

(vastaa jokaiseen vaihtoehtoon, mikäli et ole käyttänyt vaihtoehtoa tällä käynnilläsi, rasti vaihtoehto "en ole käyttänyt")

5 = erittäin hyvä, 4 = melko hyvä, 3 = keskinkertainen, 2 = melko huono, 1 = erittäin huono

	erittäin hyvä	erittäin huono	en ole käyttänyt
pysäköintipaikat	5 ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ 1		☐
kohteen opastetut	5 ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ 1		☐
jätehuollon toteutus ja ohjeistus	5 ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ 1		☐
erityistarpeiden huomioon ottaminen (reittien kuljettavuus, turvallisuus, opasteet yms.)	5 ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ 1		☐
esitteet ja opaskirjat	5 ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ 1		☐
kohteen internetsivut	5 ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ 1		☐
kohteen palvelut sosiaalisessa mediassa	5 ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ 1		☐
opastuspalvelut	5 ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ 1		☐
yleinen turvallisuus	5 ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ 1		☐
yleinen siisteys	5 ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ 1		☐
jokin muu, mikä? _____	5 ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ 1		☐

10b. Kuinka tyytyväinen olet kokonaisuudessaan Sammallahdenmäen maailmanperintökohteen palveluiden ja rakenteiden määrään?

5 = erittäin tyytyväinen, 4 = melko tyytyväinen, 3 = ei kumpikaan, 2 = melko tyytymätön, 1 = erittäin tyytymätön

erittäin tyytyväinen 5 ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ 1 erittäin tyytymätön

11. Täyttyivätkö tähän käyntiin Sammallahdenmäen maailmanperintökohteessa liittyvät odotuksesi seuraavien asioiden suhteen?
5 = erittäin hyvin, 4 = melko hyvin, 3 = keskinkertaisesti, 2 = melko huonosti, 1 = erittäin huonosti

	erittäin hyvin	erittäin huonosti
luonnonympäristö	5 ○ ○ ○ ○ ○ 1	
kulttuuriympäristö	5 ○ ○ ○ ○ ○ 1	
maailmanperinnön esittely	5 ○ ○ ○ ○ ○ 1	
reitit ja rakenteet	5 ○ ○ ○ ○ ○ 1	

12. Onko Sammallahdenmäen maailmanperintökohde tällä matkalla...
☐ matkasi ainoa tai tärkein kohde?
☐ yksi matkasi suunnitelluista kohteista?
Muita kohteita ovat: _____
☐ ennalta suunnittelemaan kohde matkan varrella?
Matkasi pääkohde/pääkohteet ovat: _____

13. Oletko käyttänyt tai tuletko käyttämään rahaa tähän matkaan liittyviin erilaisiin menoihin Sammallahdenmäen maailmanperintökohteessa (kartta 1) tai sen lähialueella Raumalla (kartta 2)?
☐ Kyllä → vastaa alla oleviin kysymyksiin.
☐ En → siirry kysymykseen 14.

Ilmoita rastittamalla, arvioitko tässä
☐ henkilökohtaiset kulusi sekä osuutesi seurueen yhteisistä kuluista **VAI**
☐ perheen tai seurueen kokonaiskulut.

☐ Kyseessä on matkatoimiston tai muun matkanjärjestäjän järjestämä pakettimatka, jonka hinta on _____ €
→ Ilmoita tämän lisäksi alla muut kulusi maailmanperintökohteessa ja sen lähialueella.

Ilmoita alla (kohdat A-G), paljonko tähän matkaan liittyviä kuluja sinulla on ollut ja arviolta tulee olemaan Sammallahdenmäellä ja sen lähialueella. (Kirjaa riville 0 (nolla), jos sinulla ei ole kyseiseen kohtaan kuuluvia kuluja.)

A polttoaine- ja muut huoltamo-ostokset	_____ €
B paikallismatkojen kustannukset (esim. paikallisbussi- tai taksimatkat)	_____ €
C ruoka- ja muut vähittäiskauppaostokset	_____ €
D kahvila- ja ravintolaostokset	_____ €
E majoittuminen	_____ €
F ohjelma- ja virkistyspalvelut (esim. pääsymaksut opastuksille, tilaisuuksiin ja näyttelyihin)	_____ €
G muut menot	_____ €

14. Kuinka usein olet käynyt Sammallahdenmäen maailmanperintökohteessa ennen tätä käyntiä?
(vastaa kaikkiin soveltuviin kohtiin)
Tämä on ensimmäinen kerta ☐ → siirry kysymykseen 15.

Viimeisen viiden vuoden aikana _____ kertaa
Milloin ensimmäisen kerran? v. _____
Milloin viimeksi? v. _____

15. Onko jokin seuraavista asioista häirinnyt sinua tämänkertaisella käynnilläsi Sammallahdenmäen maailmanperintökohteessa?
5 = ei lainkaan, 4 = melko vähän, 3 = keskinkertaisesti, 2 = melko paljon, 1 = erittäin paljon

	ei lainkaan	erittäin paljon
maaston kuluneisuus	5 ○ ○ ○ ○ ○ 1	
maaston roskaantuneisuus	5 ○ ○ ○ ○ ○ 1	
liiallinen kävijämäärä	5 ○ ○ ○ ○ ○ 1	
muiden kävijöiden käyttäytyminen	5 ○ ○ ○ ○ ○ 1	
luonnonympäristön käsittely	5 ○ ○ ○ ○ ○ 1	
kulttuuriympäristön käsittely	5 ○ ○ ○ ○ ○ 1	
jokin muu, mikä? _____	5 ○ ○ ○ ○ ○ 1	

16. Missä määrin koet tämänkertaisen käyntisi Sammallahdenmäen maailmanperintökohteessa vaikuttaneen yleiseen terveydentilaasi ja hyvinvointiisi seuraavilla osa-alueilla?
5 = täysin samaa mieltä, 4 = jokseenkin samaa mieltä, 3 = ei samaa eikä eri mieltä, 2 = jokseenkin eri mieltä, 1 = täysin eri mieltä

Sosiaalinen hyvinvointini lisääntyi (esim. työkyvyn edistyminen, ihmissuhteiden lujittuminen, yksin tai yhdessä tekemisestä nauttiminen)	5 ○ ○ ○ ○ ○ 1
Psyykkinen hyvinvointini lisääntyi (esim. tyytyväisyys elämään, mielialan kohentuminen, palautuminen henkisestä uupumuksesta, uuden oppiminen)	5 ○ ○ ○ ○ ○ 1
Fyysinen hyvinvointini lisääntyi (esim. kulttuuri- ja luontoaistimuksista nauttiminen, fyysisen kunnon ylläpito, uusien taitojen omaksuminen, fyysinen hyvä olo)	5 ○ ○ ○ ○ ○ 1

17. Tiesitkö ennen tätä käyntiäsi, että Sammallahdenmäen hautaröykkiö on nimetty Unescon maailmanperintölistalle?

☐ Kyllä

☐ En → siirry kysymykseen 20.

18. Mistä sait tietää, että Sammallahdenmäen hautaröykkiö on maailmanperintökohde?

19. Kuinka suuri merkitys matkakohdevalintaa tehdessäsi on ollut sillä, että Sammallahdenmäki on maailmanperintökohde?

5 = erittäin suuri merkitys, 4 = melko suuri merkitys, 3 = ei kumpikaan, 2 = melko vähän merkitystä, 1 = ei lainkaan merkitystä

erittäin suuri merkitys 5 ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ 1 ei merkitystä

20. Tiedätkö, miksi Sammallahdenmäen hautaröykkiö on nimetty Unescon maailmanperintölistalle?

☐ Kyllä

☐ En

21. Mistä sait tietää, miksi Sammallahdenmäen hautaröykkiö on nimetty Unescon maailmanperintölistalle?

22. Pysyvän asuinpaikkasi postinumero ja asuinkunta-si?

[_ _ _ _ _] _____

23. Sukupuoli

☐ mies

☐ nainen

☐ muu

24. Syntymävuosi

[_ _ _ _]

25. Ammatillinen koulutus? (merkitse korkein taso)

☐ ammattikoulu

☐ opistotasoinen tutkinto

☐ alempi yliopisto- tai korkeakoulututkinto

☐ ylempi yliopisto- tai korkeakoulututkinto

☐ ei ammatillista tutkintoa

KIITOS VASTAUKSISTASI!

Mikäli haluat esittää muita ajatuksiasi, niin kirjoita niitä tähän.

Suomen
maailmanperintökohteiden
yhdistys

Liite 2. Sammallahdenmäen ruotsinkielinen lomake

Fylls i av insamlaren av datat:

nummer	ställe	passiv	besökare	intervjuare	post	initialer	datum	klockslag

Världsarvet Sammallahdenmäki Besökarundersökning 2023

Ifyllningsanvisningar:

Den information vi får genom denna besökarundersökning kommer vi att utnyttjas för att utveckla världsarvet Sammallahdenmäki. Vi hoppas att du svarar omsorgsfullt på alla frågor på denna blankett och ber dig beakta följande anvisningar:

1. Läs frågorna omsorgsfullt.
2. Besvara frågorna **personligen** genom att sätta ett kryss i en svarsinkel (○) eller för sådana frågors del som kan besvaras med flera alternativ genom att sätta kryss i de svarsrutor (□) ni finner lämpliga. I en del frågor ber vi dig ge skriftligt svar.
3. Frågorna berör **endast detta besök** i världsarvet Sammallahdenmäki (karta 1) och vissa frågor berör också världsarvsområdets närliggande områden Raumo (karta 2).
4. Returnera den ifyllda blanketten till insamlaren av materialet eller till anvisad plats.

För ytterligare information vänligen kontakta Laura Heikkilä, Föreningen för Finlands världsarv, +358 (0)50 314 1918, maailmanperinto@gmail.com

TACK PÅ FÖRHAND!

1. När kom du till världsarvet Sammallahdenmäki (karta 1)? datum _____ och klockslag _____	4. Var i världsarvet Sammallahdenmäki närområde har du vistats eller planerar du att vistas i under detta besök? (kryssa vid behov flera alternativ) ☐ Åbo ☐ Euraåminne ☐ Björneborg ☐ Raumo ☐ något annat, vad? _____
2. Hur länge vistades du eller har för avsikt att vistas denna gång ... a. i världsarvet Sammallahdenmäki (karta 1)? ca _____ dygn eller _____ timmar ☐ Jag bor i Raumo → gå vidare till fråga 4. b. sammanlagt i världsarvet Sammallahdenmäki och dess närhet (karta 2)? ca _____ dygn eller _____ timmar	5. Med vilka fortskaffningsmedel färdades du till Sammallahdenmäki? (kryssa för alla fordon ni använde)? ☐ bil ☐ till fots ☐ bil och husvagn eller husbil ☐ cykel ☐ buss ☐ charterbuss (gruppresa) ☐ något annat, vilket? _____
3. Om du övernattade eller har för avsikt att övernatta i världsarvet Sammallahdenmäki närhet i Raumo, hur många nätter tillbringade eller har du för avsikt att tillbringa (karta 2)... ? (i övriga fall gå till fråga 4) ☐ på hotell _____ natt ☐ i egen stuga _____ natt ☐ i hyresstuga _____ natt ☐ i husbil eller i husvagn _____ natt ☐ i permanent bostad _____ natt ☐ hos släktingar _____ natt ☐ natt annanstans, var? _____ natt	

6. Med vilket sällskap besöker du Sammallahdenmäki?
 Jag är ensam ☐ → gå till fråga 8.

Storleken på sällskapet (du medräknad) _____ person
 av vilka under 15 år _____ person
 rörelsehindrade? _____ person

7. Vad består ditt resesällskap huvudsakligen av under detta besök i världsarvet Sammallahdenmäki?

☐ den egna familjen ☐ skolklass
 och släktingar ☐ arbetskamrater
☐ vänner ☐ pensionärsgrupp
☐ studentgrupp
☐ något annat, vad? _____

8. Hur viktiga är eller var följande under detta besök i världsarvet Sammallahdenmäki?
 5 = mycket viktigt, 4 = ganska viktigt, 3 = ingendera,
 2 = inte särskilt, 1 = inte alls viktigt

	mycket viktigt	inte alls viktigt
att uppleva naturen	5 ○ ○ ○ ○ ○ 1	
psykisk hälsa	5 ○ ○ ○ ○ ○ 1	
samvaro med eget sällskap	5 ○ ○ ○ ○ ○ 1	
att bekanta sig med områdets kultur	5 ○ ○ ○ ○ ○ 1	

9a. Vilken aktivitet har du främst sysslat med eller har du för avsikt att syssla med under detta besök i världsarvet Sammallahdenmäki? (kryssa vid behov flera alternativ)

5 ☐ naturobservation
 13 ☐ studiebesök
 86 ☐ guidad utflykt
 87 ☐ delta i evenemang
 88 ☐ bekanta mig med kulturarv
 91 ☐ besök hos företag, förening etc.
 999 ☐ övrigt, vad? _____

9b. Vilket av de alternativ du valt var eller är enligt din åsikt allra viktigaste under detta besök?
 Anteckna numret → _____

10a. Vad anser du om kvaliteten på tjänster, friluftsanordningar och miljö under ditt besök i världsarvet Sammallahdenmäki?
 (besvara varje alternativ, om du inte har utnyttjat alternativet under det här besöket, kryssa för alternativet "använde inte")
 5= mycket bra, 4= tämligen bra, 3= måttlig 2= tämligen dålig, 1= mycket dålig

	mycket bra	mycket dålig	använde inte
parkeringsplatser	5 ○ ○ ○ ○ ○ 1		☐
ledernas informationstavlor	5 ○ ○ ○ ○ ○ 1		☐
avfallshantering och avfallsanvisningar	5 ○ ○ ○ ○ ○ 1		☐
beaktande av specialbehov (leders framkomlighet, säkerhet, skylter m.m)	5 ○ ○ ○ ○ ○ 1		☐
broschyrer och guideböcker	5 ○ ○ ○ ○ ○ 1		☐
besöksplatsens webbsidor	5 ○ ○ ○ ○ ○ 1		☐
besöksplatsens tjänster i sociala medier	5 ○ ○ ○ ○ ○ 1		☐
informationstjänster (t.ex. guidade turer)	5 ○ ○ ○ ○ ○ 1		☐
allmän säkerhet	5 ○ ○ ○ ○ ○ 1		☐
områdets renhet	5 ○ ○ ○ ○ ○ 1		☐
något annat vad? _____	5 ○ ○ ○ ○ ○ 1		☐

10b. Hur nöjd är du i allmänhet med mängden av tjänster och friluftsanordningar i världsarvet Sammallahdenmäki?
 5= mycket nöjd, 4= ganska nöjd, 3= varkendera, 2= ganska missnöjd, 1= mycket missnöjd

mycket nöjd 5 ○ ○ ○ ○ ○ 1 mycket missnöjd

11. Hur bra uppfylldes dina förväntningar under det här besöket i världsarvet Sammallahdenmäki när det gäller följande faktorer?

5= mycket bra, 4= tämligen bra, 3= måttlig 2= tämligen dålig, 1= mycket dålig

	mycket bra	mycket dåligt
naturmiljöer	5 ○ ○ ○ ○ ○ 1	
kulturmiljöer	5 ○ ○ ○ ○ ○ 1	
presentation av världsarvet	5 ○ ○ ○ ○ ○ 1	
vandringsleder och fri-luftsanordningar	5 ○ ○ ○ ○ ○ 1	

12. Är världsarvet Sammallahdenmäki under denna resa...

○ det enda eller viktigaste målet för resan?

○ ett av de planerade målen för resan?

De övriga målen är: _____

○ ett på förhand oplanerat mål under resan?

Huvudmål/ -målen för resan är: _____

13. Har du under denna resa använt eller kommer du att använda pengar för olika utgifter i världsarvet Sammallahdenmäki (karta 1) eller i dess omnejd i Raumo (karta 2)?

○ Ja → svara på frågorna nedan.

○ Nej → gå vidare till fråga 14.

Kryssa för om du här ger en uppskattning om

○ personliga utgifter och din andel av resällskapets sammanlagda utgifter **ELLER**

○ sammanlagda utgifter för hela familjen eller resällskapet.

○ Det handlar om en paketresa från en resebyrå eller annan researrangör, som kostade _____ €

→ Meddela även alla övriga utgifter i världsarvet och dess omnejd.

Meddela nedan (punkterna A-G) hur stora utgifter i anslutning till denna resa du haft och uppskattar att du kommer att ha i världsarvet Sammallahdenmäki och dess omnejd i Raumo. (Fyll i 0 (noll) om du inte har några utgifter för någon av punkterna).

A bränsle- och övriga uppköp i bensinstationer _____ €

B utgifter för resor med lokaltrafik (t.ex. resor med lokalbussar eller taxi) _____ €

C mat- och andra detaljhandelsuppköp _____ €

D inköp på café eller restaurang _____ €

E boende _____ €

F fritidsprogram och -tjänster (t.ex. guidade utflykter, inträde till olika evenemang och utställningar). _____ €

G övriga utgifter _____ €

14. Hur ofta har du besökt världsarvet Sammallahdenmäki före detta besök? (svara på alla lämpliga alternativ) Detta är första besöket ☐ → gå vidare till fråga 15.

Under de senaste fem åren _____ gånger

När var den första gången? år _____

När var du senast? år _____

15. Har något av följande saker stört ert under detta besök i världsarvet Sammallahdenmäki?

5 = inte alls, 4 = ganska lite, 3 = genomsnittligt, 2 = ganska mycket, 1 = väldigt mycket

	inte alls	väldigt mycket
slitaget på terrängen	5 ○ ○ ○ ○ ○ 1	
nedskräpning	5 ○ ○ ○ ○ ○ 1	
för mycket besökare	5 ○ ○ ○ ○ ○ 1	
andra besökares beteende	5 ○ ○ ○ ○ ○ 1	
naturområdets skötsel	5 ○ ○ ○ ○ ○ 1	
kulturmiljöns skötsel	5 ○ ○ ○ ○ ○ 1	
något annat, vad? _____	5 ○ ○ ○ ○ ○ 1	

16. Hur anser du att det här besöket i världsarvet Sammallahdenmäki inverkade på din allmänna hälsa och ditt välmående inom följande delområden?

(svara på varje punkt och välj det alternativ som bäst motsvarar dina känslor.)

5 = helt av samma åsikt, 4 = delvis av samma åsikt, 3 = ingen åsikt, 2 = delvis av annan åsikt, 1 = helt annan åsikt

Det sociala välmående ökade (t.ex. genom förbättrad arbetskapacitet, förstärkta människorelationer, nöjet av att göra saker tillsammans eller ensam)	5 ○ ○ ○ ○ ○ 1
Det psykiska välmående ökade (t.ex. ökad livsglädje, höjd sinnestämning, minskad psykisk stress, genom att lära sig någonting nytt)	5 ○ ○ ○ ○ ○ 1
Det fysiska välmåendet ökade (t.ex. genom kultur- och naturupplevelserna, genom upprätthållandet av konditionen, genom att lära sig nya färdigheter, genom fysiskt välbefinnande)	5 ○ ○ ○ ○ ○ 1

17. Visste du innan ditt besök att Sammallahdenmäki ingår i UNESCOs världarvslistan?

☐ Ja

☐ Nej → gå vidare till fråga 20.

18. På vilket sätt fick du reda på att Sammallahdenmäki är ett världsarvsobjekt?

19. När du planerade ditt besök till Sammallahdenmäki hur stor betydelse hade världsarvsstatusen för ditt beslut att besöka platsen?

5 = mycket stor betydelse, 4 = ganska stor betydelse, 3 = ingendera, 2 = liten betydelse, 1 = ingen betydelse

mycket stor betydelse 5 ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ 1 ingen betydelse

20. Vet du varför Sammallahdenmäki ingår i UNESCOs världarvslistan?

☐ Ja

☐ Nej

21. Varifrån fick du veta varför Sammallahdenmäki ingår i UNESCOs världsarvslistan?

22. Ditt postnummer och din permanenta bostadskommun?

(ifall du inte bor i Finland, fyll endast i land)

[_____] _____

23. Kön?

☐ man

☐ kvinna

☐ andra

24. Födelseår?

[_____]

25. Yrkesutbildning? (anteckna högsta nivå)

☐ yrkesskola

☐ examen på institutnivå

☐ lägre universitets- eller högskoleexamen

☐ högre universitets- eller högskoleexamen

☐ inte yrkesinriktad examen

TACK FÖR DINA SVAR!!

Om du har andra funderingar som du vill framföra kan du använda resten av sidan för att skriva ner dem.

Föreningen
för Finlands
världsarv

Liite 3. Sammallahdenmäen englanninkielinen lomake

The person collecting the form fills this field:

number	location	visitor	interviewer	post	initials	date	time

Sammallahdenmäki World Heritage site Visitor Survey 2023

How to fill in this questionnaire:

The information collected by this Visitor Survey will be used in the management and planning of Sammallahdenmäki World Heritage site. We hope that you answer all the questions. Please note the following instructions:

1. Read the questions with care.
2. Answer the questions **personally** by ticking the appropriate circle (○). In multiple choice responses, tick all relevant boxes (□). In some questions, you will need to write your responses in the boxes.
3. The questions are about **your current visit** to Sammallahdenmäki World Heritage site (map 1). Some of the questions are about the vicinity of the site, city of Rauma (map 2).
4. Please return the completed form to the interviewer, or to the place mentioned in the instructions.

For more information, please contact Laura Heikkilä, The Association for Finnish World Heritage sites, + 358 50 314 1918,

maailmanperinto@gmail.com

THANK YOU IN ADVANCE!

1. When did you arrive at Sammallahdenmäki World Heritage site (map 1)?

date _____ and time _____

2. How long did you stay or how long are you planning to stay during this visit...

a. in Sammallahdenmäki World Heritage site (map 1)?
approx. _____ days **or** _____ hours

☐ I permanently live in Rauma → please move on to question 4.

b. **altogether** in Sammallahdenmäki World Heritage site and in its vicinity in the city of Rauma (map 2)?
approx. _____ days **or** _____ hours

3. If you stayed overnight or will stay overnight in the vicinity of Sammallahdenmäki World Heritage site in Rauma (map 2), how many nights did you spend or will spend in...? (if not applicable, please move on to question 4)

☐ a hotel	_____ nights
☐ a rental cottage	_____ nights
☐ an own cottage	_____ nights
☐ a campervan or caravan	_____ nights
☐ a permanent apartment	_____ nights
☐ relatives' or friends' house	_____ nights
☐ somewhere else, where? _____	_____ nights

4. Which of the surrounding areas of Sammallahdenmäki World Heritage site have you visited or are planning to visit during this trip?

(select more than one alternative if applicable)

☐ Turku	☐ Eurajoki
☐ Pori	☐ Rauma
☐ somewhere else, where? _____	

5. Which means of transport did you use to travel to Sammallahdenmäki World Heritage site?

(please select the option that best describes your transport)

☐ car	☐ by foot
☐ campervan, caravan	☐ bicycle
☐ public transport (bus)	
☐ charter coach (tour group)	
☐ other, please specify? _____	

6. What kind of group are you travelling with during this visit to Sammallahdenmäki World Heritage site ?

I'm travelling alone ☐ → please move on to question 8.

The size of the group _____ persons
(including yourself) of which _____ persons
under 15 years of age _____ persons
physically disabled? _____ persons

7. During this visit to Sammallahdenmäki World Heritage site your group consists mainly of...

(please choose the most appropriate alternative)

- ☐ family and relatives ☐ school class
☐ friends ☐ co-workers
☐ student group ☐ senior citizens
☐ other, please specify? _____

8. How important are the following aspects for you during this visit to Sammallahdenmäki World Heritage site?

(please respond to each alternative)

5 = very important, 4 = fairly important, 3 = neither, 2 = of little importance, 1 = not important at all

	very important	not important at all
nature experiences	5 ○ ○ ○ ○ ○ 1	
mental well-being	5 ○ ○ ○ ○ ○ 1	
being together with own group	5 ○ ○ ○ ○ ○ 1	
getting to know the cultural heritage of the area	5 ○ ○ ○ ○ ○ 1	

9a. What were the main things you did at Sammallahdenmäki World Heritage site during this visit?

(please select all that apply)

- 5 ☐ observing nature
13 ☐ visit regarding education
86 ☐ guided tour
87 ☐ participating to an organised event
88 ☐ getting to know the cultural heritage
91 ☐ visit of an enterprise, association etc.
999 ☐ other, please specify? _____

9b. Of the options you selected, which do you feel was the most important on this visit?

Write the number → _____

10a. How do you feel about the quality of the services and facilities you used during this visit to Sammallahdenmäki World Heritage site?

(please answer each question, if you did not use the service of facility, please cross the alternative "did not use").

5 = very good, 4 = fairly good, 3 = neither, 2 = fairly poor, 1 = very poor

	very good	very poor	did not use
parking places	5 ○ ○ ○ ○ ○ 1		☐
signposts at the site	5 ○ ○ ○ ○ ○ 1		☐
realization and guidance of the waste disposal	5 ○ ○ ○ ○ ○ 1		☐
paying attention to special needs (accessibility of routes, safety, information signs etc.)	5 ○ ○ ○ ○ ○ 1		☐
brochures and guides	5 ○ ○ ○ ○ ○ 1		☐
internet site	5 ○ ○ ○ ○ ○ 1		☐
services in social media	5 ○ ○ ○ ○ ○ 1		☐
guide services	5 ○ ○ ○ ○ ○ 1		☐
general safety	5 ○ ○ ○ ○ ○ 1		☐
general cleanliness	5 ○ ○ ○ ○ ○ 1		☐
other, please specify? _____	5 ○ ○ ○ ○ ○ 1		☐

10b. How satisfied are you overall with the amount of the above-mentioned services and facilities in Sammallahdenmäki as a whole?

5 = very satisfied, 4 = rather satisfied, 3 = neither one nor the other, 2 = rather unsatisfied, 1 = very unsatisfied

very satisfied 5 ○ ○ ○ ○ ○ 1 very unsatisfied

11. Did <u>this visit</u> to Sammallahdenmäki World Heritage site meet your expectations in terms of the following aspects? 5 = very well, 4 = fairly well, 3 = neither, 2 = fairly poorly, 1 = very poorly		
	very well	very poorly
natural environment	5 ○ ○ ○ ○ ○ 1	
cultural environment	5 ○ ○ ○ ○ ○ 1	
presenting the World Heritage	5 ○ ○ ○ ○ ○ 1	
routes and facilities	5 ○ ○ ○ ○ ○ 1	

12. On <u>this trip</u>, is Sammallahdenmäki World Heritage site... ☐ your trip's only or the most important destination? ☐ one among other intended destinations? Other destinations are: _____ ☐ a non-planned destination along your route? Main destination(s) is/are: _____		
--	--	--

13. Have you spent or will you spend money on various activities in Sammallahdenmäki World Heritage site (map 1) or its vicinity Rauma while <u>on this trip</u> (map 2)? ☐ Yes → please answer the following questions. ☐ No → please move on to question 14.		
Please tick the box that indicates whether you are estimating ☐ your personal expenses and your share of your group's joint expenses OR ☐ the total expenses of your family or group.		
☐ This is a group trip organised by a travel agency or other travel operator, costing _____ € → In addition, please indicate any of your <u>other</u> expenses in Sammallahdenmäki or its vicinity.		
Indicate below (points A–G) your total expenses for this trip <u>in Sammallahdenmäki World Heritage site and its vicinity Rauma</u> . (Write 0 (zero) in the column if you have not spent any money on the activity in question)		
A fuel or other purchases from service station	_____ €	
B costs for local transportation (for example local bus or taxi)	_____ €	
C food and other retail shopping	_____ €	
D café and restaurant purchases	_____ €	
E accommodation	_____ €	
F organised programme and recreational services (for example entries to guided tours, exhibitions)	_____ €	
G other expenses	_____ €	

14. How often have you visited Sammallahdenmäki World Heritage site <u>prior to this visit</u>? (please answer all that apply) This is my first visit ☐ → please move to question 15. During past five years _____ times When was your first visit? In _____ (year) When was your last visit? In _____ (year)		
--	--	--

15. Did any of the following disturb you during your <u>current visit</u> to Sammallahdenmäki World Heritage site? 5 = not at all, 4 = fairly little, 3 = neither, 2 = fairly much, 1 = very much		
	not at all	very much
erosion of the ground	5 ○ ○ ○ ○ ○ 1	
littering	5 ○ ○ ○ ○ ○ 1	
too many visitors	5 ○ ○ ○ ○ ○ 1	
behaviour of other visitors	5 ○ ○ ○ ○ ○ 1	
treatment of natural environment	5 ○ ○ ○ ○ ○ 1	
treatment of cultural environment	5 ○ ○ ○ ○ ○ 1	
other, please specify? _____	5 ○ ○ ○ ○ ○ 1	

16. How did <u>this visit</u> to Sammallahdenmäki World Heritage site influence the state of your health and well-being in the following sectors? 5 = totally agree, 4 = somewhat agree, 3 = neither, 2 = somewhat disagree, 1 = totally disagree		
Increased social welfare (e.g. strengthened social relations, improved working capacity, enjoyed doing things alone or together)	5 ○ ○ ○ ○ ○ 1	
Increased mental welfare (e.g. satisfaction with life, improved mood, recovery from mental stress, learned something new)	5 ○ ○ ○ ○ ○ 1	
Increased physical welfare (e.g. enjoyed sensing the culture and nature, maintained fitness, learned new skills, physical well-being)	5 ○ ○ ○ ○ ○ 1	

17. Prior to this visit, did you know that Sammallahdenmäki Bronze Age burial site has been named as UNESCO World Heritage site?

☐ Yes

☐ No → please move on to question 20.

18. How did you find out that Sammallahdenmäki is World Heritage site?

19. How significant was it when planning this trip that Sammallahdenmäki is World Heritage site?

5 = very significant, 4 = fairly significant 3 = neither, 2 = fairly little significance, 1 = not at all significant

very significant 5 ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ 1 not at all significant

20. Do you know why Sammallahdenmäki Bronze Age burial site has been listed as UNESCO World Heritage site?

☐ Yes

☐ No

21. How did you find out why Sammallahdenmäki Bronze Age burial site has been named as UNESCO World Heritage site?

22. Country of residence? _____

If you permanently live in Finland, please specify your postal code [_ _ _ _ _]

23. Gender

☐ male

☐ female

☐ other

24. Year of birth

[_ _ _ _ _]

25. Education? (please indicate your highest level of education)

☐ vocational training

☐ college-level degree

☐ university bachelor's degree

☐ university master's degree

☐ no vocational/professional qualification

THANK YOU FOR ANSWERING!

If there is anything else you would like to tell us, please use the space below.

The Association of
World Heritage Sites
in Finland

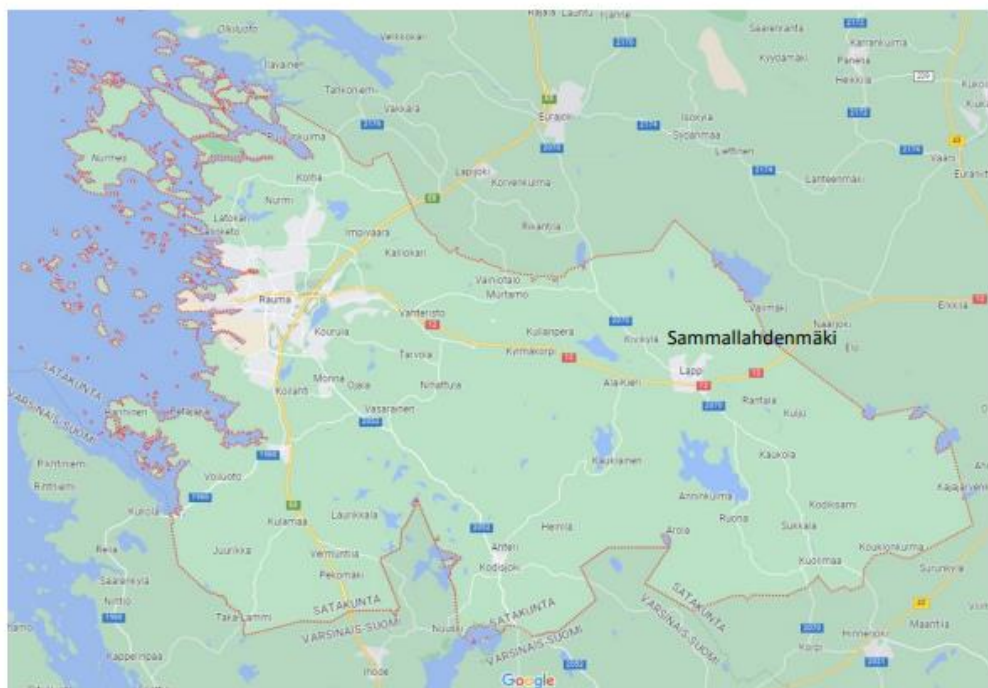
Liite 4. Sammallahdenmäen kartta ja kohteen lähialue Rauma

Kartta 1. Sammallahdenmäen maailmanperintökohte.

Karta 1. Sammallahdenmäki världsarvsobjekt.

Map 1. Sammallahdenmäki World Heritage site.

Kartta 2. Sammallahdenmäen lähialue Rauma (Google maps).

Karta 2. Sammallahdenmäki närområden Raumo (Google maps).

Map 2. Vicinity of Sammallahdenmäki, Rauma (Google maps).

Liite 5. Vastanneiden asuinkunnat

Asuinkunta	Kpl	%
Rauma	17	26
Tampere	6	9
Helsinki	6	9
Turku	4	6
Keuruu	3	5
Oulu	3	5
Pori	2	3
Lohja	2	3
Vantaa	2	3
Kaarina	2	3
Kangasala	1	2
Karjaa, liittynyt Raaseporiin 1.1.2009	1	2
Espoo	1	2
Eurajoki	1	2
Jyväskylä	1	2
Järvenpää	1	2
Mynämäki	1	2
Nakkila	1	2
Raahe	1	2
Kokkola	1	2
Kuopio	1	2
Kustavi	1	2
Laitila	1	2
Lappeenranta	1	2
Luvia	1	2
Ulvila	1	2
Uusikaupunki	1	2
Seinäjoki	1	2
Siilinjärvi	1	2
Yhteensä	66	100

Liite 6. Vastanneiden jättämä vapaamuotoinen palaute

Luokka	Laatu	Vapaamuotoinen palaute
Ei määritelty	muu	Why are the burials shaped in tears pointing west? What are the topological relations of the rock burials with the social meaning of the Bronze Age and how can it be chanted?
Ei määritelty	kehittämisehdotus	Maaston opasteiden tulisi näkyä maastossa paremmin ja kohteiden numerointi maastossa helpottaisi kulkua.
Ei määritelty	kehittämisehdotus	Paremmat reittipasteet (eksyttiin :) ja tauluja kertomaan mitä katselette.
Ei määritelty	kehittämisehdotus	Näkyvämmät reittipasteet (värit) myös röykkiöiden välille, tietoa etäisyyksistä ja reittipituuksista. Mahdollisesti myös infotaulut kunkin röykkiön viereen.
Ei määritelty	kehittämisehdotus	Vi gjorde en vacker skogsvandring, men markeringarna var dåliga. Vi gick vilse. Ni kunde förbättra markeringarna!
Ei määritelty	kehittämisehdotus	Kohteen puustoa voisi varovasti vähentää/poistaa.
Ei määritelty	kehittämisehdotus	Olisi plussaa, jos tämän lomakkeen olisi voinut täyttää sähköisesti.
Ei määritelty	kehittämisehdotus	Reitin varrella opasteet voisivat olla selkeämmät yksin kulkemiseen. Ei löydetty yhdelle röykkiölle ollenkaan ja muutenkin oltiin hukassa kalliopolulla. Voisiko röykkiöistä kertoivat tarkat kuvaukset pistää kasojen viereen niin hahmottaa missä on?
Ei määritelty	kehittämisehdotus	Opasteet voisi uusia, hannut olivat vähän palasilla.
Ei määritelty	kehittämisehdotus	Opasteet reittien varrella olivat hiukan heikot. Vähän eksyimme, koska alue oli sopivan kokoinen, löysimme toiselle parkkipaikalle. Olisi hyvä, jos opastetaulut olisivat myös kiviröykkiöiden vieressä. Kiitos kiva kohde muuten!
Ei määritelty	kehittämisehdotus	Opasteita ja reittitauluja matkan varrelle kiitos, oikeiden polkujen löytäminen paikoin haastavaa.
Ei määritelty	kehittämisehdotus	We think it's a good idea to paint the arrows in yellow!
Ei määritelty	kehittämisehdotus	Opastuksena kohteelle voisi olla vähintään samat numeroinnit kuin parkkipaikan taulussa. Helpottaisi kohteiden seurantaa luonnossa.
Ei määritelty	kehittämisehdotus	Toivoisin, että olisi enemmän infoa retken varrella. Nyt infoa on pelkästään leiripaikassa.
Ei määritelty	kehittämisehdotus	Sign posts difficult to see (brown as the trees). Would be great if each cairn is indicated with the corresponding number from the brochure.
Ei määritelty	kehittämisehdotus	Rengasreitin merkintä uusiksi. Kiviröykkiöiden numerot kiviröykkiöiden kohdalle ja QR-koodi, kiitos!
Ei määritelty	kehittämisehdotus	Uudet opasteet parantaisivat kuljettavuutta, kohteiden numerointi olisi hyvä. Varoitus sammaleen liikkuvuudesta ja selkeä 112 kyltti toisi turvallisuutta. Muuten oli oikein mukava käynti, muita vierailijoita nolla.
Ei määritelty	kehittämisehdotus	Suurin tässä että Sikstuksen kappelikin on kohde. Täälläkin opasteet yms. tyylikkäästi kuntoon, kohde yhtä tärkeä! Näyttää hyödyntämättömältä mahdollisuudelta.
Ei määritelty	kehittämisehdotus	Det skulle vara roligt med mera skyltar uppe vid gravarna, med info om speciella saker att lägga märke till. Skyltingen nere vid parkeringsplatsen är utmärkt bra, men man hinner glömma detaljerna där uppe!
Ei määritelty	kehittämisehdotus	Opastetuille poluille pitäisi ehdottomasti saada paremmat kulkuopasteet sekä kaikille Sammallahdenmäen hautaröykkiöille asentaa omat infotaulut, jossa kerrotaan kohteen tiedot.
Ei määritelty	kehittämisehdotus	keräsin maastosta kaksi alumiinijuomatölkkiä, metallikeräysastia olisi hyvä!

Ei määritelty	kehittämisehdotus	Hautaröykkiöt/-röykkiöryhmät olisi hyvä numeroida maastoon. Opasesitteen kartta oli nyt varsin hankala käyttää kun emme oikein olleet maastossa varmoja missä olemme. Ajo-opasteissa Tampereen tieltä olisi voinut eritellä ajon kahteen eri paikkaan.
Ei määritelty	valitus	The guided tour map on the information site did not specify where we are on the monument, at least it was not mentioned "you are here". This was very confusing for us, especially as the sign posts on the road showed us to this parking.
Ei määritelty	valitus	Opasteiden puutteellisuus, ei huomattu mobiiliopastusta kierrokselle lähdettäessä, olisi varmaan auttanut.
Ei määritelty	valitus	I miss signposts, signage and more info in each place of the site
Ei määritelty	valitus	Opasteet itse kohteessa olisi olleet hyvä olla
Ei määritelty	valitus	Opasteet olivat huonoja, eksyin muutaman kerran
Ei määritelty	valitus	We couldn't the spiral at all. All info at parking spots. I did not know what was what at the site. Route signs unclear, small in size and inaccessible by color.
Ei määritelty	valitus	Alueelle saapuminen epämääräinen
Ei määritelty	valitus	Tracks of motorcycle bothered the visit pretty much
Ei määritelty	valitus	Huonot opasteet poluilla
Ei määritelty	valitus	Reittimerkinnot puutteellisia, miten voi noudattaa ohjetta pysyä reitillä jos reitti on epäselvä? Merkinnot puissa näkyvät heikosti ja merkintä seuraavalle ei näy. Ei "olet tässä" merkintöjä päätauluissa eikä pikkukarttoja reitin varrella. Kulun ohjaus puutteellista. Ohjeellinen kulkusuunta epäselvä. Myös itse kohdeiden eli hautojen opastus voisi olla toteutettu hautakummun lähistöllä pikkutauluna. Toki kohteessa on mukava haahuilla, mutta kohde ja reitti kaipaisi selkeyttämistä. Konsultoikaa tarvittaessa Metsähallitusta. ps. Maailmanperintöstatuksen näkyvyys Rauman kohteissa ylittää heikkoa.
Ei määritelty	valitus	Huonot opasteet, parantakaa opasteita
Ei määritelty	kehu	Hyvin kerrottu paikasta p-paikan luona muuten.
Ei määritelty	kehu	Upea paikka, kiitos!
Ei määritelty	kehu	Toilets 6/5 very happy.